БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 115 (346)
11 ИЮНЬ ШАНБА 1955 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Ҳиндистон Республикаси Бош министри Жавахарлал Неру шарафига Қ. Е. Ворошилов ҳузурида зиёфат (1-нчи бет).

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ҳузурида Ҳиндистон Республикаси Бош министри Жавахарлал Неру шарафига қабул маросими (1-нчи бет).

Ҳиндистон Бош министри Ж. Неру Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига борди (1-нчи бет).

П. Крайнов. — Ҳиндистон республикаси ва унинг сиёсати (2-нчи бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: **В. Степанов.** — Партия ташкилоти техника прогресси учун курашга бошчилик қилмаётир (2-нчи бет).

Пахтакорлар ва механизаторлар ўртасида социалистик мусобақани янада кучайтириб, дала ишларини намунали уюштирайлик! (3-нчи бет).

ҲИКОЯ: **Хўжа Аҳмад Аббос.** — Оталар ва ўғиллар (3-нчи бет).

Совет Ҳукуматининг Германия Федерал Республикаси ҳукуматига юборган нотаси тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар (4-нчи бет).

Германия Коммунистик партияси правлениесининг баёноти (4-нчи бет).

Идеология ишларини юксак вазифалар даражасига кўтарайлик

Коммунистик партия оғир индустрия негизида халқ хўжалигининг барча тармоқларини, айниқса қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг кенг йўлларини кўрсатиб берди. КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг «Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисида»ги қарори мамлакатда дон етиштиришни анча кўпайтириш ва шу асосда чорвачиликни кескин равишда юксалтиришни та'минлашдан иборат муҳим вазифани қўйди.

Партиямиз Марказий Комитети томонидан қўйилаётган коммунизм қурилишининг улуғвор вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш идеология ишларининг қўйилишига ҳартарафлама боғлиқдир. Идеология ишларини ҳозирги куннинг улуғвор вазифалари даражасига кўтариш, меҳнаткашларни коммунизм руҳида тарбиялаш — ғалабаларимиз гаровидир.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми «Областьда идеология ишларининг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги масалани кўрди. Пленум идеология соҳасида қилинган ишларни кенг муҳокама қилди, йўл қўйилган камчиликларни танқид ва ўз-ўзини танқид асосида очиб ташлади ҳамда уни тугатиш тадбирларини белгилади.

Марксизм-ленинизмнинг буюк революцион назариясини пропаганда қилиш меҳнаткашларни коммунизм руҳида тарбиялашнинг асосидир. Марксизм-ленинизм назариясини ижодий ўрганиш, уни амалий ҳаётда тўғри қўлланиш кадрларимизга хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини тўғри ҳал этиш, олдинни кўрабилиш имкониятини беради. Шуни э'тиборга олиб, область партия ташкилотлари кадрларни сиёсий ўқиши, марксча-ленинча онглилигини ошириш учун барча тадбирларни кўрди. Район ва шаҳар партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг «Янги ўқиш йилида партия маорифининг вазифалари тўғрисида» 1953 йил 19 сентябрьда чиқарган қарорига амал қилиб, сиёсий мактаб ва тўгаракларда машғулотларни юксак савияда ўтказиш, марксизм-ленинизм назариясини ўрганишда догматизм ва қироатхонликка йўл қўймаслик тадбирларини кўрдилар, коммунистларнинг сиёсий ўқувида ихтиёрийлик принципига қат'ий риоя қилдилар. Партия ташкилотлари партия ўқувининг бориши ва унинг савияси устидан систематик равишда контроль қилиб турдилар.

Аммо шуни ҳам айтиш керакки, партия пропагандасини ташкил этишдаги жиддий камчиликлар ҳали йўқотилгани йўқ. Ба'зибир район ва шаҳар партия комитетлари партия пропагандаси блан етарли шуғулланмадилар, унга иккинчи даражали вазифа деб қарадилар. Янгийўл шаҳар, Сирдар'ё, Бекобод, Гулистон, Паркент район партия комитетлари ва уларнинг секретарьлари партия маорифига раҳбарлик қилмадилар. Улар пропагандист кадрларни танлаш ва тарбиялаш масаласи блан етарли шуғулланмадилар, натижада кўпчилик сиёсий мактаб ва тўгаракларда машғулотлар паст савияда ўтди; якунловчи машғулотлар ҳам ташкилий ўтмади.

Ба'зибир партия ташкилотлари кадрларнинг иқтисодий билимини ошириш масаласи блан етарли қизиқмадилар. Масалан, областьда ўқиш йили бошланган пайтда сиёсий иқтисод ва конкрет экономикани ўрганучи 68 тўгарак ва семинар ишлади. Аммо унга фақат 530 коммунист жалб этилди, холос. Шунингдек, партия мактаблари ва марксизм-ленинизм кечки университетларида ҳам шундай камчиликларга йўл қўйилди.

Вазифа — бу йил партия ўқувида йўл қўйилган хато ва камчиликларни тугатиш, кадрларнинг сиёсий ўқиши масаласи блан пухта шуғулланишдан иборат. Ёз мавсумида ҳарқайси коммунист блан якка-якка суҳбат ўтказиш, уларни партия маорифининг қайси тармоғида ўқишга хоҳиши борлигини аниқлаш керак. Шунингдек ёз ойларида пропагандистларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш курсларини яхши ташкил этиш, конкрет экономикани ўрганиш блан шуғулланадиган семинарларга, пропагандистлар семинарларига раҳбарларни ўз вақтида тайёрлаб қўйиш керак.

Партия маорифи шохобчаларида ўқув йилининг якунланганлиги партия пропагандаси соҳасидаги ишларни озгина бўлса ҳам бўшаштирмаслиги керак. Партия ташкилотлари лекция пропагандасини ҳартомонлама кучайтириб юборишлари, жойларда турли темаларда ўтказиладиган лекцияларнинг савиясини ошириш, унинг қизиқарли бўлишини та'минлаш керак.

Область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми лекция пропагандаси соҳасида йўл қўйилаётган камчиликларни очиб ташлади. Сиёсий ва илмий билимлар тарқатучи жамиятнинг область бўлими (Асқаров), область маданият бошқармасининг лекция бюроси (Қирғизбоев) қониқарсиз иш олиб бормоқдалар. Лекцияларнинг савияси халқимизнинг ҳозирги юксак талаблари даражасида эмас, тайёргарлиги кам бўлган кишиларга лекция ўқиш иши топшириб қўйилган. Сиёсий ва илмий билимлар тарқатучи жамиятнинг область бўлими, область маданият бўлимининг лекция бюроси илмий-атеистик пропагандани кучайтириш ва соғлом турмушни пропаганда қилишни ташкил этишга ҳозиргача етарли э'тибор бермай келаётир.

Вазифа — лекция пропагандасини ҳозирги юксак талаблар даражасига кўтаришдан иборат. Социалистик оғир индустрия негизида юксалиб бораётган халқ хўжалигининг хилма-хил соҳаларидаги, айниқса қишлоқ хўжалиги соҳасидаги муваффақиятларни, совет фани ютуқларини кенг пропаганда қилиш, илмий-оммабоп темаларда лекцияларни кўпроқ уюштириш зарур. Совет Иттифоқининг ички ва ташқи сиёсати тўғрисида ўқиладиган лекцияларга малакали лекторларни кўпроқ жалб қилиш керак.

Областимиз колхоз ва совхозлари далаларида ғўза парвариши қизиб кетди. Дала ишларини ўз вақтида сифатли қилиб ўтказиш партия ташкилотлари томонидан омма ўртасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишларининг савиясига боғлиқдир. Сиёсий агитация яхши ташкил этилган жойларда ишлабчиқаришда юксак кўрсаткичларга эришиш мумкин. Ба'зибир партия ташкилотлари оммавий-сиёсий ишларни хўжалик ва маданий ҳаёт блан боғламасдан олиб бормоқдалар. Бўка, Ўртачирчиқ, Боёвут районларида шундай аҳволни кўриш мумкин. Бу районларда агитаторлар дала шийпонларига, ишлабчиқариш бригадаларига жуда кам борадилар, ўз вазифаларини газета ўқиб бериш блангина чеклаб қўядилар. Бу районларнинг партия комитетлари агитаторларнинг ишларига етарли раҳбарлик қилмаётирлар.

Партия ташкилотлари агитаторлар блан тинмай иш олиб боришлари, агитбригадалар иши устидан контрольликни кучайтиришлари, дала шийпонларини сиёсий агитациянинг марказига айлантириш учун барча тадбирларни кўришлари, сиёсий агитациянинг бутун воситаларини ғўза парваришини ўз вақтида, сифатли қилиб ўтказишга қаратишлари керак.

Пленум комсомол ва ёшлар орасида, шунингдек хотин-қизлар орасида олиб бориладиган ишларни муҳокама қилди, бу соҳада йўл қўйилган камчиликларни очиб ташлади. Партия ташкилотларининг асосий э'тиборини ёшларни коммунизм руҳида тарбиялашга, хотин-қизлар ўртасида кенг равишда сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириб юборишга қаратди.

Партия ташкилотларининг идеология соҳасида олиб борадиган ишларида маданий-оқартув муассасалари муҳим роль ўйнайди. Клублар, кутубхоналар, ўқишхоналар ишларини ҳартомонлама яхшилаш зарур. Аҳолига кино хизмати кўрсатишни ташкил этиш, қишлоқларни радиолаштириш партия ташкилотларининг диққат марказида бўлиши керак.

Идеология ишларини ҳартомонлама тўғри ташкил эттанимиздагина, уни ҳозирги куннинг юксак вазифалари даражасига кўтарганимиздагина олдимизда турган хўжалик-сиёсий вазифаларни ҳал этиш, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларини муваффақият блан амалга ошириш мумкин.

Ҳиндистон Республикаси Бош министри Жавахарлал Неру шарафига К. Е. Ворошилов ҳузурида зиёфат

9 июньда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов Москвага расмий визит блан келган Ҳиндистон Республикаси Бош Министри, Ташқи ишлар Министри Жавахарлал Неру шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Жавахарлал Неру, унинг қизи Индира Ганди, Ҳиндистон Республикаси ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Н. Р. Пиллаи, Ҳиндистон Республикаси ташқи ишлар министрлигининг Европа бўлими мудири А. Хусайн, Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Муҳтор элчиси К. П. Ш. Менон рафиқаси блан бирликда ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев, РСФСР Министрлар Советининг Раиси А. М. Пузанов, СССР Министрлари И. А. Бенедиктов, Г. К. Жуков, И. Г. Кабанов, М. Д. Ковригина, Н. А. Михайлов, СССР Фанлар академиясининг президенти А. Н. Несмеянов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосарлари А. А. Громико ва В. В. Кузнецов, Совет Иттифоқининг Ҳиндистон Республикасидаги Фавқулодда ва Муҳтор элчиси М. А. Меньшиков, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Протокол Бўлимининг Мудири Ф. Ф. Молочков ҳозир бўлдилар.

Зиёфат дўстона, самимий вазиятда ўтди. (ТАСС).

Ўртоқ Николай Александрович БУЛГАНИНГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети олтмиш ёшга тўлган кунингизда Сизни, Лениннинг содиқ шогирди ва Сталиннинг сафдошини, Коммунистик партия ва Совет давлатининг отоқли арбобини қизғин табриклайдилар.

Коммунистик партия ва совет халқи Сизнинг Совет Давлати қурилиши ва социалистик индустрлаштириш учун олиб борилган курашдаги, фашист босқинчилар устидан ғалаба қозониш учун ва Ватанимизнинг иқтисодий ҳамда мудофаа қувватини мустаҳкамлаш учун курашдаги хизматларингизга юксак баҳо берадилар.

Сиз партия ва давлат ишининг барча постларида бутун кучингизни зўр ғайрат ва юксак принципиаллик блан коммунизм қуришдан иборат буюк ишга бағишлаб келмоқдасиз.

Дўстимиз ва ўртоғимиз, қадрдонимиз Николай Александрович, Сизга сиҳат-саломатлик ва Совет Иттифоқи халқларининг бахт-саодати йўлида, коммунизм бахт-саодати йўлида яна кўп йиллар самарали ишлашингизни чин кўнглимиздан тилаймиз.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ Н. А. БУЛГАНИНГА Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини бериш тўғрисида

СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. А. Булганин туғилган куннинг олтмиш йиллиги муносабати блан ва унинг Коммунистик партия ҳамда совет халқи олдидаги жуда катта хизматларини тақдирлаб, ўртоқ Николай Александрович **Булганинга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** унвони берилсин ва унга **Ленин** ордени ҳамда **«Ўроқ ва Болға»** олтин медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг секретари Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль,
1955 йил 10 июнь.

Буюк Британия элчихонасида қабул маросими

9 июньда Буюк Британиянинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси сэр У. Хэйтер миллий байрам — қиролича туғилган кун муносабати блан қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида совет томонидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин, СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосарлари А. И. Микоян ва М. Г. Первухин, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Волков, СССР Министрлари Г. К. Жуков, И. Г. Кабанов, Н. А. Михайлов, Совет Иттифоқи Маршали В. Д. Соколовский, ТАССнинг Мас'ул раҳбари Н. Г. Пальгунов, СССР Министрларининг ўринбосарлари А. А. Громико, В. В. Кузнецов, В. А. Зорин, С. А. Борисов, П. И. Кумикин, Москва Совети Ижроия Комитетининг Раиси М. А. Яснов, СССР Олий Совети Президиуми секретарининг ўринбосари А. Ф. Горкин, Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамияти правлениесининг Раиси А. И. Денисов, Крутица ва Коломна митрополити Николай, академиклардан И. Г. Петровский А. И. Опарин, Д. В. Скобельцин, СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг, Ташқи Савдо Министрлигининг мас'ул ходимлари, совет фани, сан'ати ва адабиёти арбоблари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Жавахарлал Неру ҳозир бўлди.

Қабул маросимида Москвадаги Элчихоналар ва Миссияларнинг бошлиқлари ҳам ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ҳузурида Ҳиндистон Республикаси Бош министри Жавахарлал Неру шарафига қабул маросими

9 июньда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин Катта Кремль Саройида Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавахарлал Нерунинг СССРда бўлиши шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросими бошланиши олдидан Ҳиндистон Республикасининг ва Совет Иттифоқининг Давлат Гимнлари ижро этилди.

Қабул маросимида Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри, Ташқи Ишлар Министри Жавахарлал Неру, унинг қизи Индира Ганди, Ҳиндистон Республикаси Ташқи Ишлар Министрлигининг Бош Секретари Н. Р. Пиллаи, Ҳиндистон Республикаси Ташқи Ишлар Министрлиги Европа бўлимининг Мудири А. Хусайн, Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси К. П. Ш Менон, Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги элчихонасининг 1-нчи секретари П. Н. Кауль ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида совет томонидан К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрушчев, П. Н. Поспелов, М. А. Суслов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари А. П. Завенягин, А. Н. Косигин, В. А. Кучеренко, П. П. Лобанов, В. А. Малишев, И. Ф. Тевосян, М. В. Хруничев, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов, РСФСР Министрлар Советининг Раиси А. М. Пузанов, СССР Министрлари П. Я. Антропов, В. Г. Бакаев, И. А. Бенедиктов, Ф. Д. Вараксин, П. Н. Горемикин, Н. А. Дигай, В. П. Елютин, Г. К. Жуков, В. Г. Жаворонков, А. Г. Зверев, А. А. Ишков, И. Г. Кабанов, Е. Ф. Кожевников, А. К. Кортунов, Л. Р. Корниец, С. Н. Круглов, М. Д. Ковригина, А. И. Костоусов, В. Д. Калмиков, Е. С. Новоселов, Ф. Г. Логинов, И. А. Лихачев, П. Ф. Ломако, Н. А. Михайлов, И. И. Носенко, Г. М. Орлов, П. И. Паршин, Н. Д. Псурцев, Н. С. Рижов, Д. Я. Райзер, И. Т. Скиданенко, С. А. Степанов, Д. Ф. Устинов, З. А. Шашков, А. Г. Шереметьев, П. А. Юдин, Госплан Раиси Н. К. Байбаков, СССР Генерал Прокурори Р. А. Руденко, СССР Фанлар академиясининг Президенти А. Н. Несмеянов, ТАССнинг Мас'ул Раҳбари Н. Г. Пальгунов, «Правда» газетасининг бош редактори Д. Т. Шепилов, «Красная Звезда» газетасининг бош редактори В. П. Московский, РСФСР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари Н. Н. Беспалов, Москва область Совети Ижроия Комитетининг Раиси А. П. Волков, Москва Совети Ижроия Комитетининг Раиси М. А. Яснов, Совет Иттифоқи Маршаллари И. Х. Баграмян, С. С. Бирюзов, И. С. Конев, К. С. Москаленко, В. Д. Соколовский, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари А. Н. Шелепин, СССР Министрларининг ўринбосарлари А. А. Громико, В. В. Кузнецов, В. А. Зорин, В. С. Кеменов, С. В. Кафтанов, П. И. Кумикин, В. В. Мацкевич, В. Н. Столетов, В. С. Семенов, И. Ф. Семичастнов, Н. Е. Твердохлебов, РСФСР Маданият Министри Т. М. Зуева, авиация Бош Маршали П. Ф. Жигарев, артиллерия маршали М. И. Неделин, армия генерали А. И. Антонов, адмирал Н. Е. Басистий, генерал-полковниклар А. С. Желтов, Ф. Ф. Кузнецов, И. А. Серов, СССР Олий Совети Президиуми секретарининг ўринбосари А. Ф. Горкин, Физкультура ва спорт комитетининг раиси Н. Н. Романов, СССР Ёзучилар союзи правлениесининг биринчи секретари А. А. Сурков, СССР Бадиий академиясининг президенти А. М. Герасимов, Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамияти правлениесининг раиси А. И. Денисов, Москва ва бутун Русь патриархи Алексий, Крутица ва Коломна митрополити Николай, СССРнинг Европа қисми ва Сибирь мусулмонлари Диния назоратининг раиси Ш. Хиялиддинов, тинчликни ҳимоя қилиш Совет Комитетининг Раиси Н. С. Тихонов, Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг директори Н. В. Цицин, СССР Министрлар Советининг, СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг, СССР Мудофаа Министрлигининг, СССР Ташқи Савдо Министрлигининг мас'ул ходимлари, ишлабчиқариш новаторлари, фан, маданият арбоблари, журналистлар ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида ҳозир бўлган меҳмонлар орасида қуйидаги мамлакатларнинг Фавқулодда ва Мухтор Элчилари: Швеция — Р. Р. Сульман, Бирма Иттифоқи — Монг Он, Корея Халқ-Демократик Республикаси — Лим Хэ, Вьетнам Демократик Республикаси — Нгуэн Лонг Банг, Италия Республикаси — М. ди Стефано, Франция — Л. Жокс, Польша Халқ Республикаси — В. Левиковский, Чехословакия Республикаси — Я. Вошаглик, Аргентина — Л. Браво, Нидерландия — Э. Тейксейра де Маттос, АҚШ — Ч. Э. Болен, Австрия — Н. Бишофф, Албания Халқ Республикаси — М. Прифти, Германия Демократик Республикаси — Р. Аппельт, Буюк Британия — У. Хэйтер, Греция — А. Д. Контумас, Мексика — А. Розенцвейг Диас, Афғонистон — Ғ. Я. Тарзи, Канада — Ж. Б. К. Уоткинс, Норвегия — Э. Бродланд, Руминия Халқ Республикаси — И. Раб, Венгрия Халқ Республикаси — Ф. Мюнних, Туркия — С. Эсин, Хитой Халқ Республикаси — Лю Сяо, Исроил Давлати — И. Авидар; Фавқулодда Вакил ва Мухтор Министрлар: Люксембург — Р. Блюм, Эфиопия — Г. Заллака, Таиланд — Ш. Срестапутра, Швейцария — Э. де Халлер, Исландия — П. Торстейнссон, Сурия — Ф. Хани, Ливан — А. Нажжар, Дания — А. Мерк; Муваққат Ишлар Вакиллари: Эрон — А. Этесами, Покистон — М. Аҳмад, Югославия Федератив Халқ Республикаси — Б. Осолник, Мўғулистон Халқ Республикаси — Л. Тойбо, Индонезия Республикаси — С. Худьонодо, Болгария Халқ Республикаси — П. К. Царвуланов, Миср — Н. А. Х. Кадри, Бельгия — Э. Декастио-Гюго, Финляндия — Я. Халлама бор эди.

Меҳмонлар орасида ҳиндистонли журналистларнинг М. Чалапатхи Рау бошчилигида СССРга келган делегацияси ҳам бор эди.

Қабул маросимида Н. А. Булганин ва Жавахарлал Неру нутқ сўзладилар.

Қабул маросими самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

* * *

Қабул маросими қатнашчилари учун сан'ат мастерлари томонидан катта концерт қўйиб берилди. (ТАСС).

Ҳиндистон Бош министри Ж. Неру Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига борди

Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Жавахарлал Неру, унинг қизи Индира Ганди ва унинг ҳамроҳлари 9 июньда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига бордилар. СССР Ташқи Ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССРнинг Ҳиндистон Республикасидаги Фавқулодда ва Муҳтор Элчиси М. А. Меньшиков, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Протокол бўлимининг мудири Ф. Ф. Молочков ҳиндистонли меҳмонларни кузатиб бордилар.

Виставкага келган жуда кўп кишилар Ж. Нерўни гулдурос овация блан кутиб олдилар. Меҳмонларни Виставка Бош комитетининг раиси, СССР совхозлар министри И. А. Бенидиктов ва виставка директори академик Н. В. Цицин кутиб олдилар.

Ж. Неру, Индира Ганди ва уларни кузатиб келган кишилар виставка территориясини айланиб чиқдилар, унинг боғларини, экинзорларини, фонтанларини томоша қилдилар. Меҳмонлар ҳозир бўлган ҳамма ерда уларни қарсаклар чалиб ва табрик сўзлари айтиб кутиб олдилар.

Экспонатлар блан танишиш Бош павильондан бошланди. Бу павильон социалистик қишлоқ хўжалигининг ривожланиш та'рихини кўрсатади. Шундан кейин меҳмонлар пахта, ипак ва қоракўл республикаси бўлган Ўзбекистон павильонига ўтдилар. Ж. Неру бу ерга қўйилган қоракўл терилари блан қизиқди. Туркманистон павильонида қўл блан тўқиб тайёрланган «СССР халқларининг дўстлиги» темасидаги ғоят катта гилам-панно унинг э'тиборини ўзига жалб қилди. Бу панноца коммунизм қураётган Совет давлатининг вакиллари — коммунизм қурувчилар тасвирланган. Гиламнинг ҳажми 24 квадрат метрдир. Ж. Неру бу павильонда Туркманистонда қурилаётган Қорақум канали трассасининг картасини ҳам қизиқиб томоша қилди. Узунлиги бирнеча юз километр бўлган бу канал сувсиз саҳродан ўтади ва 150 минг гектарга яқин ерни суғоради.

«Қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштириш» павильонида Ж. Неру пахта терадиган янги совет машиналарига ҳамда жуда тез юрадиган ГАЗ—69 совет енгил автомашиналарига алоҳида э'тибор берди.

Ж. Неру ва унинг ҳамроҳлари виставканинг чорвачилик шаҳарчасида виставкага қўйилган ҳайвонларни сайр эттириш вақтида бўлдилар. Колхоз ва совхозларнинг фермаларида етиштирилган сермаҳсул йирик қорамоллар, қўйлар, отларнинг турли зотлари кўрсатилди. Орёл йўрга отлари ва учта от қўшилган рус араваси меҳмонларнинг э'тиборини ўзига жалб қилди.

Меҳмонлар «Сув хўжалиги» павильонида ҳам бўлдилар, йирик гидроэлектростанциялар қурилиши блан танишдилар. Ж. Неру Ўрта Осиё Республикаларида суғориладиган участкаларда ҳамма ишни механизациялаштириш имкониятини берадиган янги суғориш системаси блан қизиқди, каналларни механизация воситаси блан тозалаш усуллари, суғориш тармоқларига сув бериш ва тақсимлашнинг ҳозирги техникаси блан қизиқди.

Фикрлар ёзиб қолдириладиган дафтарга Жавахарлал Неру қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди: «Бу жуда ажойиб виставкадир, мен унда кўпроқ вақт бўлаолмаганим учунгина афсусланаман».

Виставкада бўлганликлари тўғрисида эсдалик қилиб ҳиндистонли меҳмонларга БҚХВ альбоми, йўлнома ва виставканинг кўринишларини тасвирловчи фотографиялар тақдим этилди.

Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Жавахарлал Неру Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасини томоша қилган вақтида Ҳиндистон Республикаси журналистларидан бир группаси у блан бирга бўлди. (ТАСС).

ҲИНДИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВА УНИНГ СИЁСАТИ

7 июньда Ҳиндистон ҳукуматининг бошлиғи Жавахарлал Неру Совет Иттифоқининг пойтахти Москвага расмий визит блан келди. Бу визит Совет Иттифоқи блан Ҳиндистон ўртасидаги дўстона муносабатларнинг янада мустаҳкамланишидан дарак беради. Неру Москвага келиш йўлида матбуот вакилларига, Совет Иттифоқи раҳбарлари блан олиб борадиган музокараларимнинг асосий масаласи «тинчлик ва халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш масаласи» бўлади, деди. «Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи, — деди Ҳиндистон Бош министри, — тинчликдан манфаатдордирлар ва биз ана шу масалани муҳокама қиламиз». Неру иқтисодий проблемаларни ҳам муҳокама қилиш ниятида эканлигини айтди.

Ҳиндистон Осиёда катталиги жиҳатидан иккинчи давлат ва Шарқи-Жанубий Осиёнинг энг йирик давлатидир. Ҳиндистонда 360 миллион киши яшайди.

Ҳиндистон ўз конституциясига мувофиқ, суверен республикадир. Аммо, у ҳозирги вақтда Британия миллатлар ҳамкорлиги деб аталаётган Британия империясига киради. Ҳиндистон Республикасида қонун чиқарувчи ҳокимият президент ва икки палатали парламент қўлидадир.

Ҳиндистон иқтисодий жиҳатдан аграр мамлакат бўлиб қолмоқда. Кейинги йилларда, айниқса иккинчи жаҳон урушидан кейинги даврда ҳинд халқи қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини кескин суратда яхшилаш учун зўр бериб ҳаракат қилмоқда. Ҳиндистон қишлоқ хўжалигида шоли ва жут ҳамда пахта каби техника экинлари кўпроқ етиштирилади. Айни бир вақтда мамлакатда саноат ҳам ривожланмоқда. Ҳиндистон саноатида ип-газлама ва жут ишлаб чиқариш биринчи ўринни олади. Мамлакат оғир саноатни ривожлантириш учун табиий бойликларга эгадир. Аммо, Англия империализмининг мустамлакачилик сиёсати Ҳиндистонда ишлабчиқариш қуроллари ва воситаларини ишлаб чиқарадиган тормоқларни ривожлантиришга халақит бериб келди. Ҳиндистон мустақил тараққиёт йўлига ўтган кейинги йиллардагина бу мамлакат саноатни тиклаш ва тез ривожлантиришни та'минлаш имконига эга бўлди.

Ҳиндистон халқи узоқ давом этган қаттиқ кураш натижасида миллий мустақилликка эришди. В. М. Молотов бундай деган эди: «Эндиликда Ҳиндистоннинг мустамлака ҳолатидан чиққанлиги, Ҳиндистон Республикасининг мавжудлиги катта тарихий аҳамиятга эгадир. Бу — Осиёда урушдан кейинги тараққиётни характерлайдиган воқиаларда муҳим бурилишдир. Тинчликни ва халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ишида янги муҳим фактор бўлган Ҳиндистоннинг халқаро миқ'ёсдаги обрўси тобора ўсмоқда».

Социал-сиёсий системалар ва давлат тузумининг ҳархил бўлишига қарамай, совет ва ҳинд халқларининг умумий бир мақсади бор. Ҳар иккала давлат урушга қарши, жанжалли халқаро масалаларни тинч йўл блан ҳал этиш учун, халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш учун, бутун дун'ёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун қат'ий кураш олиб бормоқда. Совет Иттифоқи ва Ҳиндистоннинг бошқа ҳамма тинчликсевар халқлар блан биргаликда қилган ҳаракати натижасида Кореяда ва Ҳинди-Хитойда уруш ҳаракатлари тўхтатилди.

Совет Иттифоқи каби Ҳиндистон ҳам Хитой Халқ Республикасига унинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ўрнини беришни талаб қилмоқда. Неру айтганидек, янги Хитойни танимаслик тарафдорлари «Осиё ўзгариб бораётганлиги ҳамда янги, мустақил давлатлар вужудга келаётганлиги туфайли дун'ёда бўлаётган катта ўзгаришларни ҳали тушуниб олган эмаслар».

«Хитой давлати мавжуд эканлигига, — деди Неру, — бирор кишининг шубҳаланиши мумкинми, ахир? Хитой давлати мустаҳкам марказий ҳукуматга эга. Гап бу давлатнинг кишиларга ёқиши ёки ёқмаслигида эмас. Шу нарса фактдирки, бу улуғ давлат яшамоқда ва жуда катта мамлакатнинг ҳамма қисмида ҳукмронлик қилмоқда».

СССР каби Ҳиндистон ҳам империалистик давлатларнинг зўр бериб қуролланишларига қарши, атом қуролини қўлланишга қарши, агрессив блокларнинг тузилишига ва ўзга мамлактларнинг территорияларида ҳарбий базалар вужудга келтирилишига қарши курашмоқда. Неру 1954 йил май ойида Ҳиндистон ҳукумати ғарб давлатлардан бирортасининг ҳам Ҳиндистон территориясида ҳарбий базаларни вужудга келтиришига йўл қўймайди, деди.

Ҳиндистон ҳукумати Шарқи-Жанубий Осиё «мудофааси» учун Америка Қўшма Штатлари бошчилигида ўтган йилнинг сентябрида вужудга келтирилган агрессив блокни (СЕАТО деб аталган блокни) қат'ий қоралади. Бу соҳада Шарқи-Жанубий Осиёдаги бошқа мамлакатлар ва биринчи галда, Индонезия, Бирма ва Цейлон Ҳиндистон тутган йўлни қувватлаб, СЕАТО пактида қатнашишдан воз кечдилар.

Ҳиндистон Осиё ва Африка мамлакатларининг конференциясини чақириш ташаббусчиларидан бири бўлди. Бу конференция шу йилнинг апрель ойида Индонезиянинг Бандунг шаҳрида ўтказилди. Ма'лумки, Осиё ва Африкадаги 29 давлат вакиллари қатнашган бу конференция империализмнинг мустамлакачилик системасини, Осиё ва Африка халқларини эксплуатация қилиш ва эзишни қат'ий қоралади. Конференция тинчлик учун кураш принциплари асосида ана шу ҳар иккала қит'а халқлари ўртасида ҳамкорликнинг мустаҳкам негизларини вужудга келтирди. Бандунг конференциясининг қарорлари ўзларининг мустамлакачилик ҳукмронлигини сақлашга уринаётган империалистик давлатларнинг найрангларига қаттиқ зарба берди.

Ҳиндистон ҳукумати ўзининг ташқи сиёсатини ўтган йилнинг июнь ойида Деҳлида Чжоу Энь-лай блан Неру ўртасида олиб борилган музокаралар вақтида э'лон қилинган беш принцип асосида қургандир. Совет Иттифоқи ўзининг ташқи сиёсатида ана шу принципларга (суверенитет ва территориал бутунликни ўзаро ҳурмат қилиш; бир-бирларига ҳужум қилишмаслик; бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик; тенглик ва ўзаро манфаатдорлик; тотув яшаш) доим асосланиб келди. Ҳозирги вақтда бу принциплар бутун дун'ёда кенг қўллаб-қувватланмоқда. Ҳиндистонда чиқадиган «Свадхината» газетаси бундай деб ёзади: «Тотув яшашнинг беш принципини қабул қилиш Осиё мамлакатларининг мустаҳкам бирдамлигига олиб боради. Ана шундай бирдамлик бўлганида империалист давлатларнинг Осиё ишларига аралашуви қийинлашади ва бундай аралашишнинг ҳатто иложи ҳам қолмайди».

Аммо, шуни айтиш керакки, империалист давлатлар ва биринчи галда, АҚШ Ҳиндистонга нисбатан ҳали ҳам шилқимлик қилмоқдалар. Улар ҳинд халқига қарши қўпорувчилик ишларини кучайтирмоқдалар, Ҳиндистоннинг мустақил тараққий этишига ёмон кўз блан қарамоқдалар. АҚШнинг Ҳиндистондаги собиқ элчиси Честер Боулснинг ошкора айтган гаплари бу жиҳатдан жуда характерлидир. Боулс «Нью-Йорк таймс мэгэзин» газетасининг шу йил 10 апрель сонида АҚШнинг Ҳиндистондаги ва бутун Осиёдаги позициялари америка фойдасига ўзгармаётир, деб э'тироф қилишга мажбур бўлди. Вашингтонли дипломат «Ҳиндистоннинг экономикаси йил сайин мустаҳкам ва самарали бўлиб бораётганлигини», «Неру ҳукумати Осиёдаги ҳарқандай ҳукуматдек барқарор эканлигини» ва «бутун мамлакатда истиқболга ишонч туйғулари ҳукм сураётганлигини» алам блан э'тироф этиб, бонг урмоқда. Ҳиндистоннинг мустақил тараққиёти уни ташвишга солмоқда. Ҳиндистоннинг демократик лагердаги мамлакатлар блан, айниқса Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси блан дўстона муносабатларнинг мустаҳкамланаётганлиги уни ташвишга солмоқда.

Боулс Вашингтондаги давлат арбобларининг ўзларининг ҳарбий планлари тўғрисида жуда ошкора гапираётганликлари АҚШнинг Ҳиндистонда ва Осиёдаги бошқа мамлакатларда обрўси тушиб бораётганлигига сабаблир, деб ҳисоблайди. Бу ҳол, — дейди у, — шунга олиб келадики, «Ҳиндистон блан Америка ўртасидаги нифоқ тобора авж олмоқда». «Иккала мамлакат (я'ни Ҳиндистон ва АҚШ.—П. К.) ўртасидаги рахна жуда хавфли тус олмоқда», деб қайд қилади Боулс. Ана шу нифоқнинг олдини олиш учун нима қилмоқ керак? — деб савол беради америка дипломати ва бу саволга унинг ўзи бундай деб жавоб қайтаради: «Агар биз тинчликка астойдил интилаётганлигимизга ҳаммани ишонтиришни истар эканмиз, у ҳолда бизнинг ташқи сиёсат соҳасидаги баёнотларимиз унчалик шовқин-суронли ва уришқоқлик руҳида бўлмаслиги керак».

Боулснинг бу рецепти янги бир нарса эмас. Америка дипломатияси ўзининг ваҳшиёна мақсадларини эзги ниятлар блан ниқоблаш соҳасида зўр маҳорат қозонган. Аммо, Ҳиндистон халқлари АҚШ ташқи сиёсатининг чин мақсадлари нимадан иборат эканлигини кўпданоқ яхши биладилар. Вашингтон ўтган йили Покистонга ҳарбий пактни мажбуран қабул қилдириб, Ҳиндистонни ҳам шунга тортмоқчи бўлиб уринганида, Ҳиндистоннинг ҳамма қисмида норозилик ҳаракати кучайиб кетди. «Таймс оф Индиа» газетасининг билдиришича, Мадрасда Жанубий Ҳиндистон халқларининг конференцияси бўлди. Бу конференцияда Ҳиндистон миллий конгресси, Коммунистик партия ва бошқа партияларнинг вакиллари қатнашди. Конференция Американинг Осиёдаги ҳарбий сиёсатига қаршилик кўрсатишга чақирди. Калькуттада Америка-Покистон ҳарбий иттифоқига қаршилик кўрсатиш юзасидан с'езд ўтказилди. С'езд қатнашчилари — мамлакатдаги турли партиялар ва сиёсий груҳларнинг вакиллари — АҚШнинг уринишларини қоралаштилар ва Ҳиндистон Ҳиндистонга таз'йиқ кўрсатиш йўлидаги ҳамда Покистон халқларини «Американинг ҳарбий планларига ва мустамлакачилик ҳукмронлигига қарши биргаликда кураш олиб бориш»га чақирдилар.

Ҳиндистонда тинчлик тарафдорлари ҳаракати чет элларнинг мамлакат ички ишларига аралашувини тўхтатиш учун, чет элларнинг ҳарбий базаларига қарши ва янги уруш тайёргарлигига қарши кураш шиори остида кучайиб бормоқда. Тинчлик учун курашучи ҳиндлар Неру—Чжоу Эньлайнинг беш принципини актив суратда қувватламоқдалар ва Осиёни «тинчлик майдони»га айлантиришни талаб қилмоқдалар. Шу йил январь ойининг бошларида тинчлик ва Осиё мамлакатларининг бирдамлигини қувватлаш юзасидан Умумҳиндистон конгресси бўлиб ўтди. Конгресс мустамлака зулми ва ирқий зулмнинг ҳарқандай формаларини тугатишни талаб қилди. Конгресс Тайвань ороли тўғрисидаги махсус резолюциясида АҚШ блан Чан Кай-ши тўдаси ўртасида тузилган ҳарбий иттифоқни «Осиёда ва бутун дун'ёда тинчликка катта хавф туғдиради» деб характерлаб, бу иттифоқни қат'ий суратда қоралади.

Шу йилнинг 6 мартида Ҳиндистонда Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом ва водород қуролини тақиқлаш тўғрисидаги мурожаатига имзо тўпланабошлади. Умумҳиндистон тинчлик кенгашининг баёнотида бундай дейилади: «Ҳиндистонда тўпланган миллион-миллион имзолар атом урушига тайёргарликдан келиб чиқадиган мудҳиш хавфни йўқотишга қат'ий қарор берганлигимизни исбот этувчи далил бўлсин». Шу йилнинг январь ойида ҳукумат партияси — Ҳиндистон миллий конгресснинг 60-нчи с'езди бўлди. С'езд атом ва водород қуролини тақиқлашни талаб этди.

Ҳиндистон халқи тинчлик, халқлар эркинлиги ва мустақиллигининг душманлари ва тарафдорлари кимлар эканлигини амалда кўриб билмоқда. Совет Иттифоқи ҳинд халқининг ўз мамлакати тақдирини ўз билганича ҳал этиш ҳуқуқи учун, мамлакатнинг суверенитетини мустаҳкамлаш ва мустақил иқтисодий тараққиёти учун олиб бораётган курашига доим зўр муҳаббат блан қараб келди.

СССР блан Ҳиндистон ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқалар кун сайин мустаҳкамланмоқда. Ҳиндистонда йилига 1 миллион тоннадан кўпроқ пўлат ишлаб чиқарадиган металлургия заводи қуриш тўғрисида шу йилнинг 2 февралида Совет Иттифоқи блан Ҳиндистон ўртасида тузилган битим имзоланди. Американинг маш'ум асоратли «ёрдами»га хилоф суратда Совет Иттифоқи бошқа тинчликсевар давлатларга ёрдам кўрсатаётгани каби Ҳиндистонга ҳам самимий ёрдам бермоқда. Совет-Ҳиндистон битимига мувофиқ, СССР Ҳиндистонга зарур машина-асбобларни етказиб беради ва металлургия заводи қурилишига, шу жумладан монтаж қилиш ва машиналарни ишга тушириш соҳасидаги ишларга раҳбарлик қилади. Совет Иттифоқи заводни қуриш учун Ҳиндистонга 12 йил мобайнида тўлаш шарти блан кредит беради. «Совет-Ҳиндистон битими, — деб ёзди «Таймс оф Индиа» газетаси, — миллий реконструкциялаш планини бажариш соҳасида жуда муҳим воқиадир».

СССР блан Ҳиндистон ўртасидаги маданий алоқалар тобора ривожланмоқда. Кейинги вақтларда Ҳиндистон маданият арбобларининг кўпгина делегациялари Совет Иттифоқига келиб кетдилар. Совет фани, маданияти ва сан'ати вакиллари ҳам Ҳиндистонга бордилар. Ҳиндистонда СССР блан маданий алоқа қилучи жамият бор.

Ҳинд халқи Совет Иттифоқини халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун ҳормай-толмай курашчи деб билади ва Совет Иттифоқининг муваффақиятларидан қувонади. Яқинда Москвада рус тилида нашр этилган «Ҳиндистоннинг кашф этилиши» номли китобида Неру бундай деб ёзади: «Биз Совет Иттифоқининг намунасини кўриб турган эдик. Совет Иттифоқи урушлар ва граждан уруши блан тўлган йигирма йил мобайнида, бартараф қилиш мумкин эмасдек сезилган қийинчиликларга қарамай, жуда катта муваффақиятларга эришди. Коммунизм ба'зи бировларни ўзига жазб этди, бошқа бировларни ўзига жазб этгани йўқ. Лекин шунга қарамай, барча кишилар Совет Иттифоқининг маориф, маданият, соғлиқни сақлаш ва жисмоний тарбия соҳасида, шунингдек миллий проблемани ҳал этиш соҳасида эришган муваффақиятларидан—эскиликнинг харобалари устида янги дун'ёни вужудга келтириш йўлида бениҳоя зўр ғайрат туфайли қўлга киритилган муваффақиятларидан хурсанд бўлдилар».

Ҳиндистон мустамлака режимидан қутулиб, мустақил миллий тараққиёт йўлига ўтган ҳозирги пайтда, ҳинд халқи ўз мамлакатининг экономикаси ва маданиятини яшнатиш учун катта имкониятларга эгадир. Мустаҳкамланиб бораётган ҳамда умумий тинчлик ишига қўшилган муҳим ҳисса бўлган Совет-Ҳиндистон дўстлиги бунга кўп жиҳатдан ёрдам беради.

П. КРАЙНОВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Партия ташкилоти техника прогресси учун курашга бошчилик қилмаётир

Бекобод асботруба заводи гидротехника қурилишлари ва қишлоқ хўжалиги учун зарур бўлган муҳим заказларни бажариб, турли диаметрли асбест-бетон трубалари ишлаб чиқармоқда. Броқ завод раҳбарлари бу муҳим заказларни бажаришда етарли иш олиб бормаётирлар. Корхона ишлабчиқариш планларини ой сайин бажармай келмоқда, маҳсулот сифати пасайиб кетди.

Заводда ишлабчиқариш топшириқларининг бажарилмаслигига биринчи навбатда корхона коллективи ўртасида оммавий-сиёсий ишларнинг бўшаштириб юборилганлиги сабаб бўлмоқда. Ишнинг муваффақиятли ҳал этилиши даставвал одамларнинг ижодий ташаббусини қўллаб-қувватлашга, уларни ишга тўла жалб этишга боғлиқ. Омма орасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишлар корхона партия ташкилотининг энг муҳим вазифаси бўлиб қолиши керак.

Лекин завод партия ташкилоти (секретари ўртоқ Ян) бу соҳада етарли иш олиб бормаётир. Ўртоқ Ян расмиятчилик юзасидан агитколлектив рўйхатига сиёсий ма'лумотга эга бўлган коммунистлар ва комсомолларни киритган-у, агитаторлар блан ишлашни бир чеккага йиғиштириб қўйган. Акопян, Нивина, Ғаниев ва бошқа агитаторлар йил бошидан бери бирор марта ҳам асботрубачилар блан суҳбат ўтказмаганлар.

Ишлабчиқариш топшириқларини ортиғи блан бажариб, фидокорона меҳнат қилаётган илғорлар кўп бўлишига қарамай, уларнинг тажрибалари оммалаштирилмаётир. Масалан, токарь Афонин ўз касбининг моҳир устасидир. У, белгиланган кундалик иш нормасини 2 ҳисса ва ундан ҳам ошириб бажариб келмоқда. Броқ унинг илғорлигини камдан-кам одам билади. Бундай илғорлар тажрибаси партия ташкилотининг э'тиборидан четда қолиб келмоқда.

Завод деворий газетаси ва цехлардаги «Жанговар варақа» ҳамда «Молния»лар аҳ'ён-аҳ'ёнда чиқарилади. Кўргазмали агитацияга етарли аҳамият берилмаётир. Цехларда партиямизнинг оғир саноат ва қишлоқ хўжалигимизни ривожлантиришга қаратилган жанговар чақириқлари, плакат ва кўрсаткич тахталар деярли учрамайди.

Корхонанинг техника-экономика кўрсаткичларининг ошиши ва биринчи навбатда меҳнат унумининг ошиши заводда янги техника ва технологиянинг қанчалик жорий қилинганлигига боғлиқдир. Масалан, бу йил асботруба заводи шифер ишлаб чиқаришни йўлга қўйиши керак. Шу мақсадда асбоб-ускуналар келтирилиб уни ўрнатиш ишлари апрель ойидаёқ тамомланиши керак эди. Вақт ўтиб бормоқда, броқ шу кунгача ҳам ҳечқандай иш қилинмаётир.

Завод директори ўртоқ Панченко асбаб-ускуналарни ўрнатиш иши кечикаётганига асоссиз сабабларни баҳона қилиб кўрсатмоқда, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ян эса Панченконинг баҳоналарига ишониб юрипти. Шифер ишлаб чиқариш, янги асбоб-ускуналарни ўрнатиш масаласи партия ташкилоти томонидан ҳалигача бирор марта ҳам муҳокамага қўйилган эмас. Шуни ҳам айтиш керакки, янги технология линиясининг ташкил этилиши ва асбоб-ускуналарнинг ўрнатилиб, мукаммал ҳолда ишга туширилиши корхона куч-қувватини 20 процент оширади.

Завод раҳбарлари кўп вақтдан бери инженер Чернето системасидаги икки конвейерни ишлабчиқаришга жорий қилиш тўғрисида гапириб юриптилар. Агар ишлабчиқаришга конвейер усули жорий қилинса, бу ишни кўп даражада енгиллаштириши блан бирга, брак ҳам 2,5 — 3 марта камаяди, меҳнат унуми анча ошади. Бу янгилик ҳақида ҳам кўп гапириладию, аммо ҳеч иш қилинмайди.

— Бу масалада партия ташкилоти жиддий камчиликка йўл қўйди, — деб э'тироф этади ўртоқ Ян. — Шунинг учун кечикиб бўлса ҳам, бу масалани партия йиғилишида муҳокама қилишга тайёргарлик кўраяпмиз.

Партия ташкилоти уч ойдан бери «муҳокама» қилишга тайёргарлик кўраяптию, аммо ма'мурият э'тиборини завод ҳовлисида сочилиб ётган, фойдаланилмаётган янги техникага жалб этаолмаяпти.

Партия ташкилоти техника прогрессининг асосий манба'и бўлган рационализаторлик ва ихтиро'чиликка етарли э'тибор бермаётир. Бу масала партия йиғилишида бирнеча марта муҳокамага қўйилиб, узундан-узоқ қарорлар қабул қилинди. Лекин қарорнинг бажарилиши устидан назорат ўрнатилмаганлиги сабабли аҳвол аввалгидек, ўзгармасдан қолиб келмоқда.

—Бизда рационализаторлар блан маслаҳатлашмайдилар, гапимизга қулоқ солмайдилар, — дейишади рационализатор ишчилардан Кучеров ва Аҳмадиев ўртоқлар. — Завод раҳбарлари ва партия ташкилотининг бундай муносабати бизнинг рационализацияга бўлган қизиқишимизни сўндириб юбормоқда.

Бундай шикоятларни бошқа новаторлардан ҳам эшитиш мумкин.

Техника прогрессига нотўғри муносабатда бўлиш, новаторлик таклифларига, рационализаторлик ва ихтиро'чиликка менсимасдан қараш меҳнат унумини ошириш юзасидан берилган топшириқларни, қолаберса, давлат планини бажармасликка олиб келади.

В. СТЕПАНОВ.

Дзержинский номли Хилково цемент заводининг ишчилари бешйиллик программани муддатидан олдин бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. **Суратда:** ойлик топшириғини 1,5—2 ҳиссадан ошириб бажариб келаётган тегирмон машинистлари **Е. Баринова** ва **А. Мавлонқулов** ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

Маданият ХРОНИКАСИ

Янгийўл районидаги Молотов номли колхозда 500 точкага хизмат қиладиган кучли радиоузел қурилди. Радиоузел қуриш, дала шийпонлари ва жамоат биноларини радиолаштириш ишига колхоз бўлинмас фондидан 30 минг сўмдан ортиқ пул сарфланди. Кейинги 2 ой ичида 160 дан ортиқ колхоз а'зосининг уйига радиоточкалар ўрнатилди. Хонадонларни радиолаштириш давом этмоқда. Бундан ташқари колхознинг марказий кўчаларига баланд овозли радио карнайлари ўрнатилади.

Ҳ. Эралиев.

* * *

Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводи касаба союз комитети ишчи ота-оналар учун лекторий ташкил қилди. Лекторийда педагогика ва тарбия темаларида лекция ўқиш учун Куйбишев районидаги 104, 69 ҳамда 52-нчи мактабларнинг ўқитувчилари, директорлари жалб қилинди. Заводнинг 31-нчи ва темирчилик-пресс цехида «Болаларни коммунистик руҳда тарбиялашда ота-оналарнинг роли», «Ўқучиларнинг йиллик имтиҳонларга тайёрланишларида ота-оналарнинг вазифаси» деган темаларда лекция ўтказилди.

Г. Демидов.

* * *

Чиноз районидаги даволаш-профилактика муассасаларининг ходимлари аҳолига медицина хизмати кўрсатишни тобора яхшиламоқдалар. Райондаги МТС, совхоз ишчилари ва колхозчиларга намунали медицина ёрдами кўрсатиш мақсадида малакали врач ва санитаркалардан 12 киши жойларга юборилди. Шунингдек, район медицина ходимлари 2000 га яқин мактаб ўқучиларини турли касалликларга қарши кўрикдан ўтказдилар.

В. Абдуқодиров.

Мирзачўлда ғишт заводи

Мирзачўлда янги ғишт заводини қуриш бошланди. Ҳозир ғишт пишириш печи ва бошқа об'ектлар ўрнатилаётир. Қурилиш ишларининг деярли 30 проценти бажариб қўйилди.

Завод коллективи шу йилнинг июль ойи ичида ғишт пиширишни оммавий равишда бошлаб юборади.

Қурилиш ишлари блан бир қаторда ғишт қуйиш ва ишлабчиқариш учун зарур бўлган маҳсулотнинг бошқа турларини тайёрлаш ишлари ҳам олиб борилмоқда.

Маҳсулот сифати яхшиланмоқда

Тошкентдаги «Қизил тонг» тикучилик фабрикаси май ойи топшириғини муддатидан илгари бажарди. Биринчи сорт маҳсулот топшириқда мўлжаллланганидан анча кўп тайёрланди.

Фабрика партия ташкилоти кейинги вақтларда фабрика маркасининг обрўси учун курашни кучайтирди. Йил бошида давлат савдо инспекцияси кўп миқдордаги тайёр кийимларни иккинчи сортга ўтказиши бланоқ, партия бюроси очиқ партия йиғилишини ўтказган эди. Бу йиғилишда маҳсулотнинг сифатини яхшилашга қаратилган ташкилий техника тадбирлари ва оммавий-сиёсий ишларнинг плани тасдиқланди.

Фабрика маркасининг обрўси учун курашда коммунистлар ва комсомоллар шахсан намуна бўлмоқдалар. Смена мастери коммунист А. Аветов маҳсулотнинг 98 процентини биринчи сорт қилиб чиқармоқда. Коммунист П. Плужникова бошлиқ бригада фақат а'ло сифатли кийим тайёрлаб бераётир.

Бу новаторларнинг тажрибалари деворий газеталарда, «Меҳнат варақалари»да пропаганда қилинмоқда, фабрика радиоузели орқали оммалаштирилмоқда. Тикучиларнинг маданият саройида кийимларнинг янги фасонлари намойиш қилинмоқда, рационализаторлар ва ихтиро'чилар кабинетида тикучилик ишининг технологиясини такомиллаштиришга, чиройлик ва қулай кийимлар тайёрлаб чиқаришга имкон берадиган таклифлар оммалаштирилмоқда.

Физкультура ва спорт ишларини янада кучайтирайлик

(Физкультура активининг республика кенгаши)

Тошкентда физкультура активининг касаба союз ва комсомол ташкилотлари вакиллари блан биргаликда кенгаши бўлиб ўтди. Бу кенгашда Ўзбекистон физкультура ва спорт ишларини янада яхшилаш ҳамда СССР халқларининг спартакиадасига тайёргарлик масаласи муҳокама қилинди.

Докладчи — физкультура ва спорт республика комитетининг раиси ўртоқ Тоҳиров ва музокараларда сўзга чиққан спортчилар, тренерлар, физкультура ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари СССР халқларининг спартакиадасига тайёргарлик Ватанимизнинг ҳамма қисмида физкультурачилар ҳаракатини янада кучайтириб юборганлигини та'кидладилар. Спартакиадада Ўзбекистоннинг йигит ва қизларидан 500 дан ортиқ киши қатнашади. Спартакиадада қатнашучи Ўзбекистон физкультурачиларининг спорт маҳорати биринчи разряддан кам бўлмаслиги керак. Буларнинг ҳаммаси республикада физкультура ишларини кескин суратда яхшилашни талаб этади.

Бу йил Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети махсус қарор қабул қилдилар. Бу қарорда спорт ташкилотларининг ишларида бирқанча жиддий камчиликлар борлиги кўрсатилди ва спортни тобора оммалаштириш ҳамда спортчиларнинг маҳоратини оширишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

Аммо кенгашда аниқ ма'лум бўлишича физкультура коллективларининг ишларида ҳали катта ўзгариш ясалган эмас. Республикадаги кўпгина корхоналар, колхоз, совхоз ва МТСларда физкультура ишларига кам э'тибор берилмоқда. Спорт коллективларининг номлари кўпинча қоғоздагина ёзилган бўлиб, уларда амалий иш олиб борилмаётир. Республикада ГТО значкистлари ва разрядниклар тайёрлаш юзасидан берилган топшириқ бажарилмади. Енгил атлётика блан шуғулланучи 104 минг йигит ва қизнинг атиги олти проценти спорт разрядига эгадир. «Динамо», «Спартак», «Локомотив» ва бошқа спорт жамиятларининг енгил-атлётика секциялари ўз ишларини анча ёмонлаштириб юбордилар. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Сурхондар'ё ва Қашқадар'ё областьларидаги спорт ташкилотларида иккинчи разряддаги спортчилар сони етарли бўлмаганлиги учун улар республика мусобақаларига енгил атлётикачилар командаларини юбораолмайдилар.

Спортнинг ҳархил турларини ривожлантиришда ҳам камчиликлар кўп. Сузиш спорти блан шуғулланучи олти минг йигит ва қиздан атиги ўнсаккиз кишигина биринчи разрядга эгадир. Футболчилар, баскетболчилар, волейболчилар, велосипедчиларнинг спорт маҳорати талабга сра жавоб бермайди.

Спартакиада бошланишига бир йил вақт қолди. Лекин шунга қарамай республикада физкультура комитетлари ва спорт жамиятлари раҳбарларининг бепарволиги орқасида, спортнинг спартакиада программасига киритилган эшкакли қайиқда сузиш, ҳозирги замон пятиборьеси, эркин кураш, чавандозлик, стендли отиш каби муҳим турлари кенг ривожлантирилмаётир.

Ўзбекистонда спортни ривожлантириш учун катта резервлар бор. Қишлоқ спорт жамиятлари «Пахтакор» ва «Урожай» коллективларининг ўз ишларини яхши йўлга қўйишлари учун катта имкониятлари бор. Ўзбекистон колхозчиларининг спорт жамиятлари ташкил этилгандан буён ўтган тўрт йил мобайнида қуйи коллективларнинг сони 950 дан 2028 гача етди. Жамият а'золарининг сони ҳам тўрт баравар кўпайди. Ҳозирги вақтда бу жамиятларда 150 мингдан ортиқ а'зо бор. Аммо колхоз коллективларига қониқарсиз раҳбарлик қилинаётганлиги, малакали тренерларнинг ва айниқса жамоатчи тренерларнинг йўқлиги қишлоқ физкультурачиларининг спорт маҳоратини оширишга ҳалақит бермоқда. Ўзбек қизлари спорт коллективларига суст жалб этилмоқда.

Кенгашда республика Маориф министрлиги ўқучиларнинг жисмоний тайёргарлигини ошириш ишларини қониқарсиз уюштирганлиги учун қаттиқ танқид қилинди. Ўзбекистонда 500 мингга яқин ўқучи бешинчи ва олтинчи синфларда ўқимоқда. Лекин уларнинг атиги беш мингга яқини БГТО значкистидир.

Спорт базалари соҳасидаги ишлар ҳам кўнгилдагидек эмас. Шаҳарларда ва район марказларида атиги 36 стадион ва 71 комплекс майдон бор. Бу рақам ғоят оз, шу блан бирга уларнинг кўпчилиги, талабга сра жавоб бераолмайди. Колхозларда бу соҳадаги аҳвол янада ёмон. Ҳарбир ўн колхозга атиги биттадан спорт иншооти тўғри келади.

Фарғона областининг ёшлари муҳим ташаббус кўрсатдилар. Улар СССР халқлари спартакиадасига тайёргарликни қизитиб юбордилар ва бу йил 700 дан ортиқ энг оддий спорт иншоотлари — баскетбол ва волейбол майдончалари, сув станциялари, тирлар қуришга қарор бердилар. Аммо ана шу муҳим ташаббус республиканинг бошқа областьларига ҳали кенг ёйилган эмас.

Завод ва фабрика ёшларини жисмоний жиҳатдан тарбиялаш каби муҳим ишдан четда турган ба'зи министрликлар, муассасаларнинг раҳбарлари ҳам физкультура ва спорт ишларининг кейинда қолаётганлигига айблидирлар. Комсомол ташкилотлари, Ўзбекистон касаба союзлари совети ва республика касаба союз комитетлари ана шу муҳим ишга етарли даражада э'тибор бермаётирлар.

Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистон ёшларини жисмоний жиҳатдан тарбиялаш соҳасидаги ишларда бўлган камчиликларни тезликда йўқотишга қаратилган бирқанча таклифларни киритдилар.

Кенгаш ишларида СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт ишлари Бутуниттифоқ комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Постников қатнашди.

Кенгашда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Мельников нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

Маданий-оқартув муассасаларининг ролига етарли баҳо берилмаётир

Агар сиз Оҳангарон район маданият бўлими ёки район партия комитети ходимларидан «райондаги колхоз клубларидан қайсибирида ишлар яхши ташкил қилинган» деб сўрасангиз, улар Каганович номли колхоз клубини мисолга келтирадилар. Район раҳбарлари мақтаган бу клубда фақат ташқаридан қарагандагина ишлар яхшига ўхшаб кўринади: клуб яхшилаб жиҳозланган, стол, стул, радиоприёмник ва бошқалар блан та'минланган. Лекин бу имкониятлардан колхозчиларга маданий хизмат кўрсатишда унумли фойдаланилмаётир. Клубда ҳечқандай тўгарак ташкил қилинмаган. Тематик кечалар ўтказилмайди, лекция, суҳбат ва докладлар уюштирилмайди.

Райондаги Андреев номли колхоз клубидан 1954 йил мобайнида пахта пункти ва заготзернонинг омбори сифатида фойдаланилди. Бу ерда бирнеча скамейкадан бошқа ҳечнарса йўқ. Шундай экан, колхозчилар ўртасида ҳечқандай маданий-оқартув ишлари олиб борилмаётгани ўз-ўзидан ма'лум. Колхоз правлениесининг раиси Дадабоев, партия ташкилотининг секретари Султонов ўртоқлар клуб ишларини яхшилашга бепарволик блан қарамоқдалар.

Шунингдек, Калинин номли, Жданов номли ва Куйбишев номли колхоз клублари фаолиятини жонлантириш колхоз раҳбарларининг назар-э'тиборидан четда қолмоқда. Бу колхоз клублари стол-стуллар блан етарли та'минланмаган, клуб биносини жиҳозлаш учун портретлар, шиор, плакат ва расмлар йўқ. Район маданият уйи (мудири ўртоқ Ахмаджонова)нинг ходимлари колхоз клублари ишидаги бундай жиддий нуқсонларни узил-кесил бартараф қилиш тадбирларини кўрмаётирлар.

Бундан ташқари, колхозлар ва қишлоқ советлари ҳузуридаги кутубхона ва ўқишхоналарнинг иши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Кутубхона ва ўқишхоналарга китобхонларни кўплаб жалб қилиш, ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни яхши йўлга қўйиш мақсадида оммавий тадбирлар ўтказилмайди, адабий кечалар ва китобхонлар конференцияси уюштирилмайди. Кутубхоналарнинг бирортасида ҳам китоб полкаси, шкаф, этажерка йўқ. Китоб фондиди янги чиққан адабиётлар ҳисобига изчил равишда бойитиб борилмайди, газета ва журналларнинг янги сонлари ўз вақтида келтирилмайди. Колхоз ва қишлоқ совети кутубхоналарининг ходимлари дала ишларининг ҳозирги қизғин кунларида дала шийпонларида кўчма кутубхоналар ташкил этишга ниҳоятда э'тиборсизлик блан қарамоқдалар. Бундай камчиликларни Сталин қишлоқ совети, Андреев номли, Жданов номли, Сталин номли колхоз кутубхоналари ва ўқишхоналарида ҳам учратиш мумкин.

Жойлардаги маданий-оқартув ишларининг қониқарсиз аҳволда экани район партия, совет ташкилотларининг раҳбарларига ва маданият бўлимининг мудири ўртоқ Б. Хўжаевага кўпдан бери ма'лум. Аммо улар райондаги маданий оқартув муассасалари ишидаги жиддий нуқсонларни тезда тугатишга ҳаракат қилмаётирлар, бу соҳада олиб бориладиган ишларни партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилган янги вазифалар даражасига кўтариш тадбирларини кўрмаётирлар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Пахтакорлар ва механизаторлар ўртасида социалистик мусобақани янада кучайтириб, дала ишларини намунали уюштирайлик!

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Ғўзани яхши ривожлантириш учун курашайлик

Барча колхоз ва совхозларда ғўзани нормал ривожлантириш учун шу кунларда астойдил меҳнат қилиш керак. Культивация, чопиқ, озиқлантириш ва суғоришни муваффақиятли олиб борилгандагина, ғўзалар кун сайин ўсиб, эрта ҳосилга киради. Колхоз ва совхозларимизда бу ишларни бажараоладиган куч ва техника бор. Ана шу имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланаётган илғор колхоз ва совхозларда ғўзалар иккинчи, ҳатто учинчи марта парвариш қилинмоқда. Верхне-волинск районидаги Куйбишев номли, Сирдар'ё районидаги «Коммунизм», Оржоникидзе районидаги Киров номли колхозлар шулар жумласидандир.

Броқ, шу фактни э'тироф этиш керакки, ҳали жуда кўп колхоз ва совхозларда ғўзанинг биринчи чопиғи тугалланмаган, культивация жуда суст олиб борилмоқда, озиқлантиришни ўз вақтида, сифатли ўтказиш учун етарли даражада курашилмаётир. Ўртачирчиқ районидаги Маленков номли колхозда катта-катта майдонлардаги ғўзалар ўт ичида қисилиб қолмоқда, аммо бу колхозда «универсал»лар етарли бўлишига қарамай, улардан талабга мувофиқ фойдаланилмаётир. Колхоз раиси ҳам, ҳосилотлар ҳам ғўзаларни кўндалангига ишлашга етарли аҳамият бермаётирлар.

Шу блан бирга бу колхозда меҳнат унуми ҳам жуда паст. Колхозчиларнинг кўп қисми ишга кеч чиқиб эрта қайтиб кетадилар. Далада улар учун қулай шароит яратиб берилмаганлиги сабабли кўп вақтлари бекорга ўтмоқда. Чунки улар овқатланиш учун узоқ йўл юриб уйларига бориб келмоқдалар.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти колхоздаги кучли техникадан унумли фойдаланишга етарли аҳамият бермаётир.

Шу кунларда барча «универсал»ларни тўла ишга солиб, ғўза қатор ораларини узунасига ва кўндалангига ишлашни кучайтириб юбориш энг муҳим вазифадир. Колхоз ва совхозлардаги «универсал»ларнинг бекор туришига, уларнинг камунум блан ишлашига йўл қўймаслик керак. Ҳарбир универсалчининг ғўза парваришида ўз нормасини тўла ва ошириб бажаришига эришиш, бунинг учун механизаторларга тўла иш шароити яратиб бериш колхоз правлениелари, совхоз дирекцияларининг жанговар вазифасидир.

Бу йил областимиздаги ҳарбир колхозда катта майдонларда ғўза квадрат-уялаб ўстирилмоқда. Ана шу ерлардаги ғўзани иккитарафлама ишлашни намуали уюштириб, ғўзаларнинг нормал ривожланишига, шундай қилиб эрта ҳосилга киришига эришайлик.

Октябрь районидаги Сталин номли колхознинг ўртоқ Р. Матмусоев бошлиқ бригадасининг барча ғўзалари текис шоналади. Бригада а'золари бу йил 50 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. **Суратда:** колхоз партия ташкилотининг секретари **У. Мирзааҳмедов** (чапда) ва бригада бошлиғи **Р. Матмусоев** ўртоқлар ғўзаларни текшириб кўрмоқдалар.

В. Салов фотоси.

ТОШКЕНТ ПАХТАКОРЛАРИ БРИГАДАСИ АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

Илғорларнинг намунали ишлари

АНДИЖОН. (**«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбиридан**) Андижон ва Тошкент область пахтакорлари ўртасида бирнеча йиллардан бери давом этиб келаётган традицион социалистик мусобақа икки область меҳнаткашларининг пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун олиб бораётган курашидаги хамкорлигининг ёрқин ифодаси бўлмоқда. Бу мусобақа ҳар иккала область пахтакорларини ижодий меҳнатга, ташаббускорликка етакламоқда.

Шу кунларда мусобақадош Тошкент пахтакорларининг Андижонга келган вакиллари областьнинг Пахтаобод, Олтинкўл, Москва, Сталин, Холдевонбек, Ворошилов ва бошқа район колхозларида бўлдилар. Меҳмонлар бу районларнинг колхозларида ғўзанинг ўсиши ва парваришини кўздан кечирдилар, илғорларнинг мўл ҳосил етиштиришдаги намунали ишларини қайд қилиш блан бирга, ғўза парваришини янада кучайтириш йўллари ва имкониятлари ҳақида бирқанча маслаҳатлар бердилар.

Бригада а'золаридан бир группаси юқори ҳосилли, илғор Олтинкўл район колхозларида бўлдилар.

«Коминтерн» колхозининг а'золари бу йил гектаридан 34 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олганлар. Колхозчилар, механизаторлар ҳамкорликда ишлаб, бу шарафли мажбуриятни бажариш учун астойдил курашаётирлар

Областьнинг Москва, Балиқчи, Пахтаобод, Избоскан ва бошқа районларидаги илғор колхозларда ҳам ғўзалар ўз вақтида парвариш қилинмоқда — агротехника комплекси тўғри амалга оширилаётир.

Андижон области колхозларида ҳам Тошкент области колхозларидагидек, юзцентнерчилик ҳаракатига э'тибор берилмай қўйилган, звенолар эгасизлантирилган эди. Ҳозир областьнинг деярли ҳамма колхозларида юзцентнерчилик ҳаракати оммавий тусга кирган. Пахтаобод районидаги Молотов номли колхознинг Узоқбой Ботиров, Раҳмон Султонов каби кекса пахтакорлар бошлиқ звено а'золари юзцентнерчилик ҳаракатига қўшилиб, гектаридан камида 50 центнердан ҳосил етиштириш учун курашаётирлар.

Избосканли машҳур пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Исомиддин Арабов ҳам звенога раҳбарлик қилмоқда. У бошлиқ звено а'золари бу йил гектаридан 75 центнердан пахта бериш мажбуриятини олганлар. Звенонинг хамма еридаги ғўзаси икки марта культивация қилиниб, чопиқдан кейин озиқлантирилди.

Областьдаги кўпгина МТСлар ўз ишларини қайта қурганлар, ишлабчиқаришни уюштириш ва унга раҳбарлик қилиш услубини анча яхшилаганлар. Балиқчи МТС коллективи пахтачиликни ривожлантиришда ўтган йил эришган ютуқлари учун бу йил Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашади. МТС зонасидаги колхозлар бир йилда ҳар гектар ҳосилини 3 центнергача оширдилар. Улар бу йил ҳам кучли техникадан усталик блан фойдаланмоқдалар.

Чигитнинг янги усулда квадрат-уялаб экилиши, катта майдонлардаги ғўзаларни машина блан ягана, узунасига ҳамда кўндалангига культивация қилиш — техникадан кенг фойдаланиш, қўл меҳнатини тежашга имкон бераётир. Кучлар жой-жойига тўғри қўйилиб, ғўза парвариши ўз вақтида олиб борилмоқда.

Колхозларда меҳнатни тўғри ташкил этиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш соҳасида ҳам анча ишлар қилинган. Сталин районидаги колхозларнинг ҳаммасида ҳарбир колхозчига кичик байроқчалар бериб қўйилган. Колхозчилар ишга келган вақтларида байроқчаларини олиб далага чиқадилар, ишдан қайтганда эса, уни белгиланган жойда қолдириб кетадилар. Бу тадбир меҳнат имтизомини анча мустаҳкамлайди, ишга кеч чиққан, барвақт қайтганлар тезда билиниб қолади. Натижада меҳнат унуми ошмоқда. Илгари районда бир кунда 280 гектар ердаги ғўза чопилаётган бўлса, ҳозир 440 гектар ердаги ғўза чопиқ қилинмоқда.

Ойим райони Пискент райони блан мусобақалашмоқда. Ойимлилар бу йил давлатга гектаридан 22 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олганлар. Колхозларда ғўза парваришининг ҳозирги бориши бу мажбуриятни шараф блан бажариш мумкинлигидан дарак бермоқда. Ғўзаларнинг авжи яхши. Шоналар кун сайин кўпаймоқда. Райондаги «Ғайрат» колхози а'золари 656 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳатто 25 центнердан пахта олиш учун курашмоқдалар. Аммо Пискент район колхозларида ғўза парвариши кечиктирилаётир. Пискентдаги Ленин номли, Жданов номли, Ворошилов номли, Андреев номли колхозларда мусобақа шартлари тўла амалга оширилмаётир.

Андижонли мусобақадошлар ғўза парваришида анча ютуқларга эришганлар. Лекин шу блан бирга ишда ҳали бирмунча жиддий нуқсонлар ҳам бор. Ворошилов районидаги Молотов номли, Энгельс номли, Марҳамат районидаги Молотов номли, Куйбишев номли, Карл Маркс номли колхозларда ғўзаларни ёввойи ўт босиб кетган. Чопиқ сифати ва сур'ати паст.

Тошкент пахтакорларининг вакиллари ғўзаларни сифатли парвариш қилиб, ҳамма ерда мўл ҳосил етиштириш зарурлигини та'кидлаб, тегишли маслаҳатлар бердилар.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

Мусобақадошлар маслаҳатини тўла амалга ошириш — шу куннинг муҳим вазифасидир

ОҚҚЎРҒОН, (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан**) Ғўза парваришининг бориши тўғрисида район, МТС ва совхоз раҳбарлари блан суҳбатлашсангиз, районнинг ўтган йилга нисбатан кейинда қолаётганлигини бир оғиздан тасдиқлайдилар. Бу қолоқликдан чиқиш ҳозирги куннинг ера кечиктириб бўлмайдиган жанговар вазифаси эканлигини, барча майдонларда ғўза кўчатларининг тўла бўлишини та'минлаш зарурлигини, ғўзаларни тезда шоналатиб олиш лозимлигини та'кидлайдилар. Районда бу вазифаларни яхши англаб олган колхоз раҳбарлари, бригада, звено бошлиқлари ишни намунали уюштириб, ғўзаларнинг нормал ривожланишини та'минлаш мақсадида барча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Агротехника қоидаларига тўла риоя қилиб, бу йилги шароитни тўла ҳисобга олган ҳолда ғаниматфурсатдан тўла ва унумли фойдаланмоқдалар.

Лекин райондаги кўп колхозларда аҳвол бундай эмас. Дала ишлари сур'ати паст, сифати ёмон, ғўзаларнинг ривожланиши талабга мутлақо жавоб бермайди. Тельман номли колхознинг Қаршибоев, Ашурбоев бошлиқ ва Ворошилов номли колхознинг Тонготаров бошлиқ бригадаларида ягана ҳалигача тамом бўлмаган. Бундай аҳволни бошқа колхозларда ҳам учратиш мумкин. Бунинг устига пахта майдонларининг кўп қисми ёввойи ўтлардан тозаланмаган. Ленин номли колхозда 120 гектар, Охунбобоев номли колхозда 70 гектар ердаги ғўзани ўт босиб ётипти. Охунбобоев номли колхозда қаторларда печак ўсиб ётганидан культивация вақтида кўп ғўзалар печак блан бирга юлиниб кетмоқда. Колхоз раиси Пўлатов ғўза парваришига ўтакетган мас'улиятсизлик блан қарамоқда. Бу ерда колхозчилар ишга тўла сафарбар этилмаган. Колхозда техникадан тўла фойдаланишга етарли аҳамият берилмаётир. Колхоз атиги 660 гектар пахта майдонига эга. Шу майдонда ишлаш учун 11 та «универсал» бириктирилган. Бошқа колхозларда 100 гектар ерга битта «универсал» тўғри келса, бу колхозда 60 гектар ерга бир трактор тўғри келади. Аммо колхоз раҳбарлари механизациядан унумли фойдаланмаётирлар. Колхозда 321 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экилган ва кўндалангига чиқиб квадрат ҳолига келтирилган. Аммо бу ерларда тракторлар узунасига культивация қилаётган бўлса ҳам, кўндалангига деярли культивация қилинмаётир.

Бу йил Оққўрғон районида квадрат-уялаб чигит экишга ва оддий усулда экилган ерларни кўндалангига чиқиб квадрат ҳолига келтиришга жуда катта қизиқиш блан қаралди. Буни амалга ошириш учун чидам блан кураш олиб борилган. Лекин бошланган ташаббусни охиригача етказишда айрим жойларда чекинишга мойил зарарли кайфиятлар сезилмоқда. Шунинг учун ғўза қатор ораларини кўндалангига культивация қилиш ҳаддан ташқари суст олиб борилмоқда.

Ленин номли колхознинг раиси Мустафоқул Мелибоев блан партия ташкилотининг секретари Абдурасул Ашуров ўртоқлар, бу йил деярли ҳамма пахта майдонини квадрат қилиб юбордик, деб мақтанадилар. Лекин улар янги, прогрессив методларни жорий қилиш, фақат чигит экишдангина иборат эмаслигини, бу усулда чигит экиш ишнинг фақат бошланиши эканлигини яхши англамаганлар. Шу туфайли квадрат ҳосил қилинган майдонларда қаторларни иккитомонлама ишлашга э'тибор бермаганлар. Шу колхознинг биринчи участка бригада механиги ўртоқ Парпиев эндигина 30 гектар ердаги ғўза кўндалангига культивация қилинганини айтди. Колхознинг бошқа участкаларида ҳам аҳвол шундай. Колхознинг 4-нчи бригада бошлиғи Абдураҳмонов ғўза парваришининг орқада қолаётганлигини ва қолоқликдан қандай чиқишлигини яхши билади. Бунинг учун ғўзаларни ўз вақтида ўғитлаш, суғориш, культивация қилиш лозимлигини айтади. Аммо ўзи бунга амал қилмайди. Бригаданинг кўп ерларини ёввойи ўт босиб кетган. 95 гектар ер квадрат ҳолига келтирилган бўлса ҳам, кўндалангига культивация қилинмаган. Бригада бошлиғи минерал ўғитга маҳаллий ўғитни аралаштириб солиш фойдали эканлигини айтади-ю, ўзи шуни амалга оширмайди.

Районда ғўза парваришининг бундай аҳволда қолишига колхозларда меҳнатнинг тўғри уюштирилмаганлиги сабаб бўлаётир. Молотов номли колхозда ишчи кучлари ғўза парваришига тўла сафарбар этилмаган. Ғўза парваришига жалб қилинган колхозчиларнинг иш сифати устидан контрольлик олиб борилмаётир. Октоев, Тонготаров, Баратбоев бошлиқ бригадаларда ягана вақтида кўпгина соғлом ғўзалар юлиб ташланган, кўчатлар сийраклашиб қолган. Броқ қаторларга ўз вақтида қўшимча чигит экилмаган ёки кўчат ўтказилмаган.

Хуллас. Оққўрғон районида ғўза парвариши ҳозирги куннинг талабига тўла жавоб бермайди. Пахта майдонларидаги ёввойи ўтларни йўқотишга, ғўза парваришини комплекс усулда кучайтиришга кам э'тибор берилмоқда. Айниқса ғўзалар квадрат қилиб жойлаштирилган майдонларда кўндалангига культивация қилишга, ғўзани озиқлантиришга жуда кам э'тибор берилмоқда. Кўпгина колхозларнинг пахта майдонларида ғўза кўчатлари жуда сийрак. Аммо бу аҳволда ҳосилнинг камайиши мумкинлиги э'тиборга олинмаётир.

Мусобақадош Андижон областидан келган ўзаро текшириш комиссиясининг а'золаридан бир группаси район колхозларида бўлдилар. Юқорида қайд қилинган камчиликларни очиб ташладилар ва бу камчиликларни бартараф қилиш учун маслаҳатлар бердилар. Айниқса, кўчатларнинг ҳар гектар ерда тўла бўлишини та'минлаш учун шошилинч чоралар кўришни тавсия этдилар. Оққўрғон район пахтакорлари мусобақадошларнинг бу талабларини сўзсиз бажариб, юз берган камчиликларни тезликда бартараф қилишлари керак.

Б. ХАЛИЛОВ.

Хўжа АҲМАД АББОС.

Оталар ва ўғиллар[1)]

(ҲИКОЯ)

IV.

Шу кундан э'тиборан ота блан ўғилнинг фикр ва туйғусидаги келишмовчилик чуқурлашгандан чуқурлашиб кетди. Ананд каникулга уйга келган вақтларида улар ҳархил арзимас нарсаларни баҳона қилиб, бир-бирлари блан жанжаллашиб қолишар, Кришен Сингх эса, ўз ўғли блан эмас, балки қандайдир бир бегона одам блан гаплашаётгандек бўлар эди.

Кришен Сингх сайловда миллий конгресс партиясидан Ассамблеяга ўтди. У минглаб табрикномалар олди. Фақат ўғли табрикламади. Ананд бутунҳиндистон мунозара мусобақасида биринчи мукофотга сазовор бўлди, лекин бу ҳол отасини заррача хурсанд қилмади: чунки ўғли мусобақага «Ҳиндистон социализм орқали озод бўлади» деган темани танлаб олган эди, у социализмни ҳимоя қилиб оташин нутқ сўзлади.

Кришен Сингхни катта ер эгаларининг с'ездига раис қилиб сайладилар. Ананд социалистлар партиясига кирди.

Кришен Сингх ҳарбийлар тоифасининг мажлисини тантана блан очди. Ананд марксистик тўгарак ташкил этди.

Кришен Сингх бир йирик помешчикнинг мерос ҳақидаги ишини ҳимоя қилиш учун Англияга бориб келди, юз минг рупиядан кўпроқ ҳақ олди. Шу пайтларда Анандни революцион ҳаракатда қатнашганлиги учун университетдан ҳайдашган эди.

Уруш бошланганда Кришен Сингх полиция бошлиғига ба'зибир бошқа сиёсий арбоблар блан бирга айрим ҳолатларда ҳукуматга итоат этмаслигини айтди. Полиция бошлиғи ширин гапириб, уни қамоққа олди ва турмага ўз автомобилида жўнатди. Турмада Кришен Сингх юқори мавқи'да бўлди, бу сафар уни «А» категориясига ўтказишди. Кришен Сингх уч ойда турмадан озод қилинди, яна турмага тушиб қолмай деб, тинч жамоат иши блан шуғулланди, миллий кийимларни кийишни пропаганда қилабошлади. Броқ армияга этик етказиб бериш учун ҳукумат блан яширинча шартнома тузди. Бундан олган бир йиллик даромади тахминан икки юз минг рупий бўлди.

Ананд Ҳиндистоннинг урушга зўрлик блан тортилганлигига қарши қаттиқ норозилик билдириб, намойиш уюштирди. Намойиш вақтида бамбук таёқ блан калтакладилар, кейин бир инглиз солдати этигининг нағали блан тепди. Солдат оёғидаги этик, балки отаси томонидан яширинча етказиб берилган этиклардан биридир!

1942 йилнинг 9 августида Кришен Сингхни бошқа машҳур сиёсий арбоблар блан бирга махсус поездга жойлаштиришди ва кўҳна, лекин шинамгина бир қал'ага олиб боришди. Худди шу куни Ананд яна бамбук таёқ блан калтакланди, ёш оқизувчи газдан бўғилиб ўлаёзди ва миллий байроқларни тиклаганлиги учун қамалди.

Кришен Сингх қамоқдалик вақтида иоглар философиясини ўқиди ва диний китобларни ихлос блан мутолиа қилди. Ананд турмада Карл Маркснинг «Капитал»ини ўрганди, марксистик адабиётлар ўқиди.

Ҳукумат Кришен Сингхга ўз уйидаги каби истаган таомини пишириб берадиган ошпаз олишга ижозат берди. Ананд камерадош ўртоқлари блан очлик э'лон қилди; бу ҳол ўн етти кун давом этди.

Ананд турмадан қочди ва подпольечи революционер бўлиб олди.

Полиция Ананднинг изига тушди ва сал бўлмаса уни ушлаб олай деди. У оёғидан яраланса ҳам, қувиб келаётган полициячилардан қочиб қутулди. Ананд врачдан ёрдам ололмади, яраси йиринглаб кетди. Ўзининг бир ўртоғиникида икки ой ётди. Кроватьда қимирламай ётар экан, у газетадан отасининг: «Мен ўғлимнинг террористик фаолиятини қат'ий қоралайман» деб ёзган баёнотини ўқиди.

Кейинчалик миллий конгресс партияси блан ҳукумат ўзаро келишди, Кришен Сингх ҳам бошқа сиёсий арбоблар қаторида яна озодликка чиқди. Бирнеча ойдан кейин Ананд отасини кўриш, сиёсий ишлар блан яна шуғулланиш олдидан бироз дам олиш ниятида уйига келди. Кришен Сингх ўғлининг ниҳоятда ориқлаб кетганлигини кўриб таажжубланди. Бу ҳаяжонли дақиқада ўғли блан иккаласи ўртасидаги сиёсий ихтилофларни унутди, ўғлини бағрига босар экан, кўзларига жиққа ёш келди.

1947 йилнинг 3 июнида Ҳиндистонни икки давлатга ажратиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Ҳиндистон расмият учун озод дейилса ҳам, мамлакат территорияси зўрлик блан иккига ажратилди. Диний қарама-қаршиликлар авж олиб кетди. Покистонда ва Ҳиндистоннинг айрим вилоятларида қирғин бошланди. Ананд ҳарна қилиб бўлса ҳам, бу ўзаро адоватни босишни, зўравонликка халал беришни, шунингдек мусулмон ўртоқларининг ҳаёт ва ша'нини сақлаб қолишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Инглизларни Ҳиндистондан қувиш учун бирга курашган ўртоғи Салим ўз қишлоғи Бихарада қаттиқ хавф остида қолди. Ананд ота уйи бехатар деб ўйлаб, тездан Бихарага бориб Салимни оиласи блан уйига олиб келди. У, отам миллий конгресс партиясининг а'зоси бўлганидан доимо худоси бир мутаасибларга қарши чиқиб, бунинг учун та'қиб қилиниб юрган мусулмонларни жон деб қабул қилишига ишонган эди. Броқ Кришен Сингх:

— Яхшиси ошналарингга бошқа бирор жой топ. Бусиз ҳам мусулмонларни яширяпсанлар, деб бизга та'на-таадди қилаяптилар, — деди ўғлига.

— Булар оддийгина мусулмонлар эмас, улар миллий озодлик учун курашучи жангчилар! — деб жавоб берди Ананд отасига. — Улар доим миллий конгресс партияси томонида туриб, мусулмонлар лигасига қарши курашиб келаётган кишилар...

— Балки, гапинг тўғридир, лекин сен ҳозир Покистонда нима гаплар бўлаётганини билмайсан.

— Бу ерда нималар бўлаётган бўлса, сенинг юрагингни нима чангаллаб ётган бўлса, у ерда ҳам худди шу. — деб жавоб берди Ананд ва шу кечанинг ўзидаёқ отасининг уйини ташлаб, ўртоғи ва унинг оиласи блан қаёққадир чиқиб кетди...

Буларнинг ҳаммаси Кришен Сингхнинг ҳаётида, ҳозир худди экрандагидек гавдаланди.

— Ўғлингни ҳаддан ташқари эркалатиб юборибсан. У ҳақиқий ис'ёнкор бўлиб чиқипти, — дейишарди унга дўстлари.

— Ташвиш тортманг, оғайнилар: у ҳали ёш. Ундай вақтимизда қайсибиримиз ис'ёнкор ва революционер бўлишни орзу қилмаганмиз? Менинг ўзим ҳам шундай эдим..., — деб жавоб берар эди Кришен Сингх.

У, Ананд вақти блан йигитлик шахтидан тушади: катта бўлганда ақлини йиғиб, уйга қайтиб келади, деб қат'ий ишонар эди.

Лекин Ананд қайтиб келмади. У келганда ҳам, меҳрибон ўғил эмас, балки душман бўлиб келди.

V.

Кришен Сингх министрлик мансаби учун бўлган курашлардан четда турди, ўз партия ташкилотининг ишларига ҳам аралашмай қўйди, у яна юридик ишлари блан шуғулланди ва ойига бирнеча минг рупийлаб пул топадиган бўлди. Миллий ҳукумат ташкил топгандан кейин, ҳинд саноатини ривожлантиришга ёрдам бериш ҳарбир ватанпарварнинг бурчи, деб билди. У ўз капиталини саноатга қўйиш нақадар муҳим эканлигини жуда яхши биларди; помешчикларнинг ерга эгалиги бекор қилиниши кутилар эди. Мана шу сабабдан у, бирнеча ўртоқлари блан биргаликда Канпуредан бир инглиз фирмасидан иккита фабрика сотиб олди, фабрика эгаси Ҳиндистондан шошилинч равишда чиқиб кетаётган эди. Кришен Сингхнинг тутган мавқ'и ҳукуматдан кўп фойда келтирадиган заказлар ва бошқа енгилликлар олишга қулай имкон берар эди.

Шундай қилиб, ҳарбийлар тоифасидан бўлган адвокат Кришен Сингх миллионер Кришен Сингх жаноблари бўлиб олди.

Лекин, унинг бахтига қарши саноатнинг ривож топишига социалистлар блан коммунистлар чақиртош бўлиб чиқди. Ишчилар ишташлашди. Фабрикалар ёпилди, биронта трубадан тутун чиқмади, Кришен Сингхнинг штрейкбрехерчиликни ташкил қилишда кўпйиллик тажрибага эга бўлган бошқарувчиси унга ишчилар бирлигини бузиш йўлини кўрсатди.

— Содиқ ишчиларнинг ойлигини ошириб, уларни қизиқтириш керак, — ёлланган безориларни ишга солиб пикетчиларни қўрқитиш лозим. Яна шунга эришиш керакки, ҳукумат стачка ташкил қилган касаба союз раҳбарларининг осойишталикни бузувчилар сифатида қамоққа олсин.

Броқ, бунақа ишларда тажрибаси бўлмаган Кришен Сингх бу маслаҳатларни дарров амалга оширишга ботинаолмади. У, профсоюз ташкилотлари блан баҳслашиб кўриш учун олдин ўзининг юристлик қобилиятини ишга солиб кўрмоқчи бўлди, шунинг учун ҳам бошқарувчисига забастовкачилар раҳбари блан гаплашмоқчиман, уларга айт, деди.

VI.

Забастовкачиларнинг раҳбарини кўриб, Кришен Сингх ҳайратда қолди. У Ананд эди. Унинг ўғли!.. Кейинги бирнеча ой ичида у жуда ўзгариб кетипти: соқол-мўйлови ўсган, кийим-бошлари йиртиқ, ҳорғинликдан кўзлари ич-ичига ботиб кетган, лекин шунга қарамай, бу кўзлар чақнар, овози бардам жаранглар эди. Бугун Ананд «душман номидан» гаплашгани келган эди. Лекин нима бўлса ҳам, у Кришен Сингхнинг ўғли. Бирданига тўлқинланиб келган туйғудан отасининг юраги тўхтаб қолди.

— Мен олдингга садақа сўраб келганим йўқ, — деди Ананд салом ўрнига. — Сен отамсан, шунинг учун ҳам ўғил сифатида сени хавфдан огоҳлантириб қўйиш учун келдим.

— Хавфдан?

— Ҳа, бевосита хавфдан.

Кришен Сингх ишчилар мени ўлдирмоқчи бўлган; Ананд бу тўғрида огоҳлантириб қўйиш учун келган, — деб ўйлади. Лекин ўз хатосини тезда тушуниб олди.

— Йўқ, йўқ, сенинг жонингга ҳечким қасд қилгани йўқ. Тузуминг, унинг иқтисодий системаси ва ҳукумати хавф остида турипти.

Ота-бола ўртасидаги капитализм ва социализм ҳақидаги эски баҳс яна авж олиб кетди. Броқ бу сафар Кришен Сингх янги усул блан ҳужум қилди:

— Сен ва сенинг забастовкачиларинг йўқ қилиб юбормоқчи бўлаётган бу фабриканинг тез кунда ўзингнинг шахсий мулкинг бўлиб қолишлиги тўғрисида, нахотки хеч ўйламаган бўлсанг, Ананд? — Кришен шундай деди-да, худди нафаси қисилгандай бир йўталиб қўшиб қўйди: — Биласанми, мен кўпга бормайман.

— Сенинг ижтимоий тузуминг ҳам кўпга бормайди, — деб жавоб қайтарди Ананд. — Капитализм ҳалок бўлади. Сен мени бунақа гаплар блан йўлдан урма.

Кришен Сингх ўзини ортиқ босиб тураолмади.

— Шуни билиб қўйки, Ананд, сени меросдан маҳрум қиламан. Сенга ҳечнарса бермайман.

— Хотиржам бўл, ота! Мен тузумингдан юз ўгирганимдек, сенинг меросингдан ҳам аллақачон юз ўгирганман.

Кришен Сингх ўғлининг ғазабини босмоқ учун уни гапга кўндиришга яна уриниб кўрди.

Ананд, гапга қулоқ сол, мен сенга ота бўламан, ноҳот сенга ёмонликни раво кўрсам. Ота гапирганда қулоқ солиш ўғилнинг бурчи эмасми, ахир?

— Ўзинг ҳам. отанг нима деса шуни қилармидинг? — деди Ананд, унинг саволига савол блан жавоб бериб ва гапида давом этди: — Ўғиллар отасининг гапига кўр-кўрона кираберса, жуда ғайри-табиий иш бўлар эди. Ўғиллар Платон айтганидек, «ўлмас ўғиллар» оталарига қарши қўзғалмаганларида, биз ҳанузгача ғорларда яшаб, йиртқич ҳайвонларнинг терисини ёпиниб юрар эдик. Чақмоқ тошни уриб ўт чиқариб, ерни ясси деб, қуёш, дарахт ва илонларга сиғиниб юрган бўлар эдик. Ўзинг ҳам буни яхши биласан. Ота, сен менга ишон, прогресснинг муваффақияти отасининг гапига кўр-кўрона кирабермайдиган ва улар блан келишаолмайдиган ўғилларга боғлиқ.

Кришен Сингхнинг философик баҳсга киришгуси келмади. Уни фақат бу ла'нати забастовка туфайли кўраётган зарари ташвишга солар эди. Бунга ўз ўғлининг аралашгани уни ғоят қийнар эди. Кришен Сингхнинг гапи жиддий тус олаборди:

— Биласанми, ўғлим, бу забастовкага қатнашганинг учун аллақачон қамалардинг. Мен туфайли шу вақтгача тинч юрибсан? Ишчиларни тийиб қўйиш учун қаттиқроқ чора кўришни хоҳладим. Бу кўнгилсиз ҳолни яхшиликча бартараф қилсам, шунга хурсанд бўламан. Лекин энди мажбурман...

— Мени қамашсин демоқчимисан? — деди Ананд отаси бошлаган гапни тамомлаб. — Сен ҳадемай бизларни бамбук таёқ блан калтаклашни ва бизга қараб ўқ узишни ҳам талаб қилиб қоларсан! Капитализм сени кўп ярамасликларга мажбур қилишини ҳали сен тасаввур ҳам қилаолмайсан!

Бу қўпол, қўрс, кўзлари чақчайиб турган агитатор ноҳотки, унинг ўғли бўлса! Йўқ! Йўқ! Мумкин эмас!..

(ДАВОМИ БОР)

1) Боши газетамизнинг шу йил, 10 июнь сонида босилган.

СССР ДЕЛЕГАЦИЯСИ САН-ФРАНЦИСКОГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Устави имзоланган куннинг 10 йиллиги муносабати блан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг юбилей сессиясида қатнашмоқ учун СССР Министрлар Советининг Биринчи Ўринбосари, СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов бошчилигидаги СССР делегацияси 9 июньда Москвадан Сан-францискога самолётда учиб кетди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг юбилей сессиясига қатнашувчи СССР делегациясининг состави тўғрисида

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Устави имзоланган куннинг 10 йиллиги муносабати блан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 20 июньда Сан-францискода очиладиган юбилей сессиясига СССР Министрлар Совети делегация тайинлади.

Делегация составида: СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари, СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов (Делегация бошлиғи), СССР Ташқи Ишлар Министрининг ўринбосари Н. Т. Федоренко, СССРнинг АҚШдаги Элчиси Г. Н. Зарубин ва СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги Доимий Вакили А. А. Соболев бор; С. К. Царапкин, Б. М. Волков, М. А. Харламов Делегация маслаҳатчилари қилиб тайинландилар.

Совет ҳукуматининг Германия Федерал Республикаси ҳукуматига юборган нотаси тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар

ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ

ПЕКИН, 9 июнь. (ТАСС). «Женьминьжибао», «Гуанминжибао», «Гунженьжибао» газеталари ва бошқа марказий газеталар СССР ҳукуматининг Германия Федерал Республикаси ҳукуматига юборган нотасининг тўла текстини кўзга кўринарли ўринларда босиб чиқардилар. Газеталар бу нотани «Совет Иттифоқи ҳукумати дипломатия ва савдо муносабатлари ўрнатиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилиш учун Ғарбий Германия ҳукумати делегациясининг Москвага келишини табриклаган бўлур эди» деган сарлавҳа остида босиб чиқардилар. «Женьминжибао» газетаси Совет ҳукуматининг тинчликсеварлик сиёсатининг ана шу янги актига «Совет Иттифоқи Ғарбий Германияга иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни нормаллаштиришни таклиф этмоқда» сарлавҳали мақоласини бағишлади. «Гуанминжибао» газетасида «Совет ҳукумати Ғарбий Германия ҳукуматига муносабатларни нормаллаштириш тўғрисидаги масалани муҳокама қилиш учун иккала мамлакатнинг давлат арбоблари ўртасида шахсий алоқа ўрнатишни таклиф этмоқда» сарлавҳали мақола босилди.

Пекиндаги ва Хитойнинг бошқа шаҳарларидаги радиостанциялар Совет ҳукуматининг нотасини эшиттирдилар.

ГЕРМАНИЯ

БЕРЛИН, 9 июнь. (ТАСС). Берлиннинг бутун демократик матбуоти Совет ҳукуматининг Германия Федерал Республикаси ҳукуматига юборган нотасига катта э'тибор бермоқда.

«Нейес Дейчланд» газетаси «Бонн масалани ҳал этиши керак» сарлавҳали бошмақола босиб чиқарди. Бу бошмақолада айтилишича, Совет ҳукуматининг Совет Иттифоқи блан Германия Федерал Республикаси ўртасида нормал муносабатлар ўрнатиш ҳақидаги таклифлари ва канцлер Аденауэрни Москвага чақирганлиги Германияда ва жаҳон жамоатчилиги ўртасида ғоят кучли та'сир қолдирди. Барча халқлар ва хусусан Совет Иттифоқи халқлари ҳамда немис халқи, деб ёзади газета, Совет Иттифоқи блан Федерал Республика ўртасидаги муносабатларни нормаллаштиришдан манфаатдордирлар.

Газета бундай деб ёзади: Совет ҳукуматининг нотаси э'лон қилиниши бланоқ Германиянинг шарқида ҳам, ғарбида ҳам совет таклифлари кенг ма'қулланди. Бу ҳол немис халқининг кўпчилиги империалистларнинг душманчилик сиёсатига узил-кесил хотима беришни ва Совет Иттифоқи блан Германия ўртасида тинчлик, ҳамкорлик ҳамда дўстлик принципларига асосланган муносабатлар ўрнатишни истаётганлигини кўрсатади.

Совет таклифлари, деб ёзади «Берлинер цейтунг» газетаси, Австрия блан Давлат шартномаси тузиш тўғрисида муваффақиятли суратда олиб борган музокаралар ва давлат шартномаси тузилганидан кейин ҳамда Совет Иттифоқи блан Югославия ўртасидаги муносабатлар нормаллаштирилганидан кейин вазиятдаги кескинликни юмшатиш йўлида қўйилган янги бир қадамдир.

АНГЛИЯ

ЛОНДОН, 9 июнь. (ТАСС). Лондондаги барча газеталар Совет ҳукуматининг Германия Федерал Республикаси ҳукуматига юборган нотасига анча э'тибор бермоқдалар.

«Таймс» газетаси бошмақоласида бундай деб ёзади: «Музокаралар натижасида Ғарбий Германия блан Россия ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилса, Москва дун'ёда бир-биридан ажралиб турган Германиянинг икки қисмидаги вакиллар учрашаоладиган бирдан-бир йирик пойтахт бўлиб қолади ва Германия икки қисмга ажралиб турар экан, Москва коммуникациялар учун табиий бир жой бўлиб қолади. Совет ҳукуматининг таклифини ҳам Россиянинг Германияни бирлаштиришга астойдил интилаётганлигини кўрсатувчи белги деб ҳисоблаш мумкин, канцлерлардан биронтаси ҳам ана шу мақсаддан воз кечаолмас эди...».

Бирқанча ўнг газеталарнинг обзорчилари Совет нотасидаги таклифлар Германия жамоатчилиги томонидан қўллаб-қувватланаётганлигидан, герман жамоатчилигининг Германия Федерал Республикаси блан СССР ўртасида бевосита дипломатик, савдо муносабатлари ва маданий муносабатлар ўрнатилиши немис халқининг асосий умуммиллий проблемасини, я'ни тинчлик, демократик асосларда мамлакат бирлигини қайтадан тиклаш проблемасини ҳал этиш учун қулай фактор деб ҳисоблаётганидан ташвишланмоқдалар.

Шу муносабат блан Англиядаги буржуа газеталари Германия Федерал Республикасининг ҳукумати ғарб давлатлари блан келишмай туриб, бирор қарор қабул қилиш «ҳуқуқига эга эмас» деб да'во қилмоқдалар. «Скотсмен» газетаси ва бошқа газеталар Аденауэр мустақил йўл «тутаолмайди» деб уқтириб ўтмоқдалар.

Матбуотда канцлер Аденауэрнинг Москвага бориш эҳтимоли борлиги тўғрисида Англия ташқи ишлар министрлиги вакилининг баёноти ҳам босилган. Рейтер агентлигининг билдиришича, министрлик вакили «жуда эҳтиётлик блан бундай деган: «Ғарбий Германия ана шу таклифнома тўғрисида Англия блан ва ўзининг бошқа иттифоқчилари блан маслаҳатлашса, бу нарса нормал бир иш бўлур эди».

Ассошиэйтед Пресс агентлигининг Лондон мухбири Англиядаги расмий доираларнинг позициясини шарҳлаб, бундай деб ёзади: «Англия ташқи ишлар министрлиги Ғарбий Германия канцлери Конрад Аденауэр ғарб давлатлари блан битимга келганлиги сабабли,Германияни қайтадан бирлаштириш тўғрисида ҳам, сулҳ шартномаси тузиш ҳақида ҳам Россия блан музокаралар олиб бориш ҳуқуқига эга эмас, деб имо қилди».

ГЕРМАНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ПРАВЛЕНИЕСИНИНГ БАЁНОТИ

БЕРЛИН, 10 июнь. (ТАСС). АДН агентлиги билдиради: СССР ҳукуматининг 7 июньдаги нотаси муносабати блан Германия Коммунистик партиясининг правлениеси баёнот э'лон қилди. Баёнотда айтилишича, Совет Иттифоқи блан муносабатларни нормаллаштириш Ғарбий Германия аҳолиси кўпчилигининг ҳаётий муҳим талабларига мувофиқдир. Ғарбий Германия аҳолисининг кўпчилиги тинчликка, ўзаро ҳамжиҳатликка ва вазиятдаги кескинликни юмшатишга астойдил интилмоқда. Немис халқи ҳарбий авантюралар сиёсати натижасида икки урушдан, я'ни вайронгарчилик келтирган икки урушдан қаттиқ жафо чекканлиги сабабли тинчликдан, ўзаро ҳамжиҳат бўлишдан ва вазиятдаги кескинликни юмшатишдан астойдил манфаатдордир.

Германия Коммунистик партияси, дейилади баёнотда, немис халқининг ҳаётий муҳим миллий манфаатларини кўзлаб, Федерал Республика ҳукумати СССРнинг таклифини қабул қилсин, деб талаб этади. Ғарбий Германиянинг Совет Иттифоқи блан муносабатларини нормаллаштириш герман масаласини тинч йўл блан ҳал этишда ва бу блан Германиянинг бирлиги тинч ва демократик асосда қайтадан тиклаш тўғрисида битимга келиш йўлида немис халқининг зўр ташаббус кўрсатишини енгиллаштиради.

НЕРУНИНГ СССРДА БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА ҲИНДИСТОН МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ДЕҲЛИ, 9 июнь. (ТАСС). Ҳиндистон бош министри Нерунинг Москвага қилган сафари Ҳиндистон матбуотининг диққат марказида турибди. Барча газеталар Нерунинг Москвада бўлиши ва унинг Совет Иттифоқи партияси ҳамда ҳукумати раҳбарлари блан учрашуви тўғрисидаги батафсил ҳисоботларни босиб чиқармоқдалар. Газеталар москвалиларнинг Неруни ғоят самимий ва меҳмондўстлик блан кутиб олаётганликларини уқтириб ўтмоқдалар.

«Нав бхарат таймс» газетаси бошмақоласида бундай деб ёзади: «Чет эл раҳбар арбобларининг биронтаси ҳам шу вақтгача бунчалик зўр самимият блан кутиб олинмаган эди».

«Таймс оф Индиа» газетаси биринчи саҳифасида Нерунинг Москвада кутиб олинганлигини кўрсатувчи фотосуратларни босиб чиқарди. Бу фотосуратларнинг бирида Нерунинг Москвадаги марказий аэродромда совет болалари блан учрашуви тасвирланади.

«Ҳиндистон Республикаси Бош министри Жавахарлал Нерунинг Москвага келиши» деган махсус кинофильм

Ҳужжатли фильмлар Марказий студияси «Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Жавахарлал Нерунинг Москвага келиши» деган махсус кинофильм чиқарди. Бу фильм 9 июньда Москвада телевидение орқали кўрсатилди, шунингдек «Ударник», «Центральний», «Художественний», «Новости дня» кинотеатрларида кўрсатилабошланди.

Кинофильм кадрлари Ҳиндистон Бош Министрининг Марказий аэродромда кутиб олинишини кўрсатади.

Операторлар Москванинг гавжум кўчаларини ҳам суратга олганлар. Машиналар колоннаси ўтган ҳамма жойда москвалилар қатор тизилишиб турибди. Тротуарларда ҳам, тош йўлларда ҳам турган кишилар гулдурос қарсаклар чалиб ва қўлларини кўтариб, Ж. Неру орқали дўст ҳинд халқини табриклайдилар. (ТАСС).

В. М. Молотовнинг Парижда бўлиши

ПАРИЖ, 9 июнь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосари ва СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов бугун Парижга келди. В. М. Молотов Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг юбилей сессиясида қатнашиш учун совет делегацияси а'золари блан биргаликда Сан-Францискога боради.

Орли аэродромида В. М. Молотовни ва унинг ҳамроҳларини элчи С. А. Виноградов бошчилигида СССРнинг Франциядаги элчихонаси состави, халқ демократияси мамлакатларининг Париждаги дипломатия ваколатхонлари бошлиқлари ва Франция ташқи ишлар министрлигининг вакиллари кутиб олдилар.

В. М. Молотов Парижга келиши бланоқ Франция ташқи ишлар министрлигига борди. Буерда ташқи ишлар министри Антуан Пинэ В. М. Молотов шарафига зиёфат берди. Зиёфатда Франция ҳукуматининг бошлиғи Эдгар Фор ҳозир бўлди. Бундан ташқари, зиёфатда Франция томонидан ташқи ишлар министрлигининг мас'ул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда совет томонидан СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Т. Федоренко, СССРнинг Франциядаги элчиси С. А. Виноградов, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги коллегиясининг аизоси С. К. Царапкин, СССРнинг Франциядаги савдо вакили В. П. Дашкевич ва Франциядаги совет элчихонасининг мас'ул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Зиёфатдан кейин В. М. Молотов ва унинг ҳамроҳлари Шербурга жўнаш учун Сен-Лазар вокзалига қараб йўл олдилар. Шербурдан пароход Нью-Йоркка жўнайди. Маҳаллий вақт блан соат 16 дан 38 минут ўтганида, В. М. Молотов ва совет делегациясининг а'золари Париждан Шербурга жўнаб кетдилар.

Венгрия-Совет жамиятининг ўн йиллиги

БУДАПЕШТ, 9 июнь. (ТАСС). Бугун Венгрия-Совет жамияти ташкил қилинган кунга ўн йил тўлади. Жамият ўн йил ичида венгер ва совет халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш соҳасида катта ишлар қилди. Жамият ҳозирги вақтда бирярим миллион а'зога эга бўлган оммавий ташкилотга айланди. Жамият Совет Иттифоқида халқ хўжалигининг, фаннинг, сан'ат ва адабиётнинг ривожланиши тўғрисида мингларча лекция ўтказди, Совет Иттифоқининг коммунизм қуриш соҳасидаги муваффақиятлари тўғрисида, совет илғор иш методлари ҳақида сўзлаб берадиган виставкалар ташкил қилинди, жуда кўп брошюра ва бошқа материаллар нашр этилди.

Венгрия меҳнаткашларининг ўнларча делегацияси Совет Иттифоқида бўлди. Венгрия-Совет дўстлиги ойликлари традицион бир ҳол бўлиб қолди. Бундай ойликлар Совет Армияси томонидан Венгриянинг озод қилинганлиги байрами муносабати блан ҳар йили ўтказилади.

Венгрия-Совет жамиятининг ўн йиллиги байрамида қатнашмоқ учун Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамиятнинг делегацияси Будапештга келди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯДА ЧЕХОСЛОВАК ВА НЕМИС ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ ҲАФТАСИ БОШЛАНДИ

ПРАГА, 9 июнь. (ТАСС). Бугун Чехословакияда чехословак ва немис халқлари дўстлиги ҳафтаси бошланди. Бу ҳафта Германия блан яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантириш ва немис халқи блан мустаҳкам иқтисодий, илмий ва маданий алоқалар ўрнатиш шиори остида ўтказилади.

Дўстлик ҳафтаси байрамида қатнашиш учун немис миллий фронтининг Германия Демократик Республикаси Халқ палатаси секретари В. Кенен бошчилигида кўпсонли делегацияси, шунингдек меҳнаткашларнинг ва маданият арбобларининг бирқанча делегациялари Чехословакияга келдилар. Шу блан бирга, Чехословакия ёзучилар союзининг раиси Ян Дрда бошчилигида Чехословакия маданият арбоблари делегацияси Прагадан Германия Демократик Республикасига жўнаб кетди.

Немис ва чехословак халқлари дўстлиги ҳафтаси бошланиши муносабати блан бугун Прагадаги ҳамма газеталар ўзларининг бошмақолаларида ва редакцион мақолаларида чехословак ва немис меҳнаткашларини Европада ва бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлаш учун биргалашиб кураш олиб боришга чақирадилар, янги уруш хавфини йўқотиш учун халқларнинг дўстлигини, ҳамкорлигини ва бирдамлигини мустаҳкамлашга чақирадилар.

ПОЛЬША-СОВЕТ ДЎСТЛИГИ ЖАМИЯТИНИНГ ФАОЛИЯТИ

ВАРШАВА, 9 июнь. (ТАСС). Урушдан кейинги даврда тузилган Совет-Польша дўстлиги жамияти ўтган 10 йил мобайнида меҳнаткашларнинг оммавий ташкилотига айланди. 1952 йилнинг охирида бу жамиятнинг 4,5 миллион а'зоси бор эди, ҳозирги вақтда эса жамият а'золари сони 7 миллион кишидан ортиқдир.

Ҳозирги вақтда мамлакатнинг ҳамма қисмида жамиятнинг воеводлик с'ездлари ўтказилмоқда.

Воеводлик, с'ездларига тайёргарлик кўриш ва бу с'ездларни ўтказиш давомида Польша-Совет дўстлиги жамияти сафига кўп янги а'золар қабул қилинди.

Рус тилини ўрганаётган меҳнаткашлар сони йил сайин ортиб бормоқда. Бу йил корхоналар, муассасалар ва қурилишларда рус тилини ўрганиш юзасидан 7.500 га яқин курс ташкил этилди. Бу курсларда 120 мингдан ортиқ киши ўқимоқда.

ВЕНГРИЯ МЕҲНАТКАШЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БУДАПЕШТ, 9 июнь. (ТАСС). Газеталарнинг бугунги сонларида босилган хабарда қуйидагилар айтилади:

7 ва 8 июньда Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Марказий комитет Сиёсий бюронинг қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайта қуриш ва қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини ривожлантиришнинг бундан буёнги вазифалари тўғрисида Андраш Хегедюш томонидан тақдим этилган докладини муҳокама қилди. Марказий комитет музокаралардан кейин докладни ва тақдим этилган қарор проектини якдиллик блан тасдиқлади.

Марказий комитет пленумининг кун тартибида Матиас Ракошининг Совет Иттифоқи, Румыния, Венгрия ва Чехословакия вакилларининг Бухарест кенгаши тўғрисидаги доклади иккинчи масала бўлиб турган эди. Марказий комитет докладни бир овоздан тасдиқлади ва тегишли резолюция қабул қилди. Матиас Ракоши доклади юзасидан қабул қилинган резолюцияда бундай дейилади:

Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий комитети Бухарестда Совет ҳукумат делегацияси блан Румыния, Венгрия ва Чехословакия раҳбарлари ўртасида бўлган суҳбат тўғрисида ўртоқ Матиас Ракошининг докладини эшитди. Ана шу суҳбат давомида Совет Иттифоқи ва Югославия Федератив Халқ Республикаси ҳукуматларининг биргаликда чиқарган декларациясида кўтарилган халқаро сиёсат масалалари муҳокама қилинган эди. Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий комитети Совет Иттифоқи блан Югославия ўртасида ўрнатилган дўстона ҳамкорликни зўр хурсандчилик блан табриклайди, ма'қуллайди ва қўллаб-қувватлайди.

Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий комитети иккала мамлакатнинг биргаликда чиқарган декларацияси туфайли социалистик лагерьдаги бошқа мамлакатлар блан Югославия ўртасида соғлом, самимий, дўстона ҳамкорлик ўрнатилади деб умид ва ишонч билдиради. Венгрия меҳнаткашлар партияси тинчлик ва социализм ишини янада мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, Венгрия Халқ Республикаси блан Югославия Федератив Халқ Республикаси ўртасида ва уларнинг халқлари ўртасида самимий, соғлом, дўстона муносабатларни мумкин қадар тезроқ ўрнатиш ва кучайтириш учун бутун кучларини сарф қилади.

СССРНИНГ ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚҚА НИСБАТАН СИЁСАТИ ТЎҒРИСИДА МИСР ЖУРНАЛИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ҚОҲИРА, 9 июнь. (ТАСС). Ҳафталик «Эжипт нувель» журнали СССР Ташқи Ишлар министрлигининг Яқин ва Ўрта Шарқдаги хавфсизлик тўғрисида қилган баёноти ҳақида араб жамоатчилиги ва жаҳон жамоатчилигининг билдирган фикрларига бағишланган мақолани босиб чиқарди. Мақолада баёнот бу районда жуда катта қизиқиш туғдирди, дейилади.

«Матбуот ва кўпгина сиёсий арбоблар, — деб ёзади журнал, — СССР Ташқи Ишлар министрлигининг баёноти ер юзининг ана шу қисмидаги муносабатларни нормаллаштиришга ёрдам беради, деб ишонч билдирмоқдалар». Журнал араб матбуотида баён қилинган фикрларни келтиради. Бу фикрларда Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати блан ғарб давлатларининг сиёсати ўртасида жуда катта фарқ бор эканлигига э'тибор жалб этилмоқда. Совет Иттифоқи кичик мамлакатлар блан ўз муносабатларини тенглик ва ҳамкорлик асосига қурмоқда. Ғарб давлатлари эса араб мамлакатларини ўзларининг ҳарбий группировкаларига тортишга интилмоқдалар.

Сўнгра, мақола автори қуйидагиларни та'кидлайди: Жаҳон жамоатчилиги «Совет Иттифоқининг Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилишдан ҳамда уларнинг ички ишларига аралашмасликдан иборат олижаноб ҳаракатларини ғоят қадрламоқда».

Мақолада Лондон ва Вашингтондаги муайян доираларнинг вакилларига, шунингдек «уларнинг Анқара ва Бағдоддаги маслакдошлари»га зарба берилади. Ана шу доиралар ва маслакдошлар Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларига нисбатан ғарб томонидан ўтказилаётган «дўқ қилиш ва қўрқитиш сиёсатини оқлашга» уринмоқдалар.

Мақоланинг охирида бундай дейилади: «СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг баёноти империалистларнинг найрангларини фош қилиб ва Яқин ҳамда Ўрта Шарқ халқларининг адолатли курашини қувватлаб, бутун прогрессив инсониятнинг халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш ва кичик халқларнинг ҳуқуқларини ҳурмат қилиш учун олиб бораётган курашига муҳим ҳисса қўшади».

Швеция риксдаги делегацияси а'золарининг Ўзбекистонда бўлиши

Швеция парламенти делегацияси а'золарининг Ўзбекистонда бўлган бир группаси 9 июнь эрталаб самолёт блан Тошкентдан Самарқандга учиб кетди. Меҳмонларга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари В. С. Содиқова ҳамроҳ бўлиб борди.

Самарқанд аэродромида делегация а'золарини область ва шаҳар Советларининг депутатлари, шаҳардаги саноат корхоналари, илмий муассасалар ва ўқув юртлари коллективларининг вакиллари кутиб олдилар. Меҳмонларга гулдасталар тақдим қилинди. Самарқанд шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Г. С. Ҳамдамов делегация а'золарини табриклаб нутқ сўзлади. Группа раҳбари — риксдаг биринчи палатаси раисининг биринчи ўринбосари Аксель Странд жавоб нутқи сўзлаб, Швеция парламенти делегациясининг а'золари Шарқнинг қадимий шаҳарларидан бири бўлган Самарқанд блан танишиш имконияти берилганлиги учун жуда миннатдордирлар, бу шаҳарни зиёрат қилиш бизга Ўзбекистон Республикаси тўғрисида анча тўлиқроқ тасаввур ҳосил қилишга ёрдам беради, деб айтди.

Меҳмонлар аэродромдан чиқиб Самарқанднинг тарихий ёдгорликларини кўриш учун бордилар. Улар XV асрнинг улуғ мутафаккири Улуғбек обсерваториясининг қазиш вақтида топилган қолдиқларини қизиқиб томоша қилдилар. Меҳмонларга секстант учун тош орасига ўйиб ясалган бино кўрсатилди. Бу бинода отоқли ўзбек олими Оламни кузатиб турар эди. Бу кузатишлар Улуғбекка бутун дун'ёда машҳур бўлган астрономик жадваллар тузишга, жумладан, «Юлдузлар катологи» тузишга имкон берган эди. Делегация а'золари Регистон майдонига бориб, XV — XVII асрларда қурилган улуғвор бинолар блан танишдилар.

Ўзбекистон давлат университетининг доценти, Самарқанд шаҳар Советининг депутати И. И. Умняков делегация а'золари экскурсия қилиб юрганида уларга изоҳлар бериб борди. У, шаҳарнинг тарихий ўтмишини муфассал сўзлаб берди, энг қимматли тарихий ёдгорликларни ўрганиш соҳасида жуда катта ишлар қилган совет археологларининг ёзган асарлари тўғрисида гапириб берди.

Швеция риксдагининг депутати профессор Нильс Хорлитц ўз таассуротлари тўғрисида гапириб бундай деди:

— Биз кўрган нарсаларнинг ҳаммаси ўзбек халқининг қадимий маданияти бўлганлигини, ўзбек халқининг намояндалари жаҳон маданиятини ривожлантириш тарихига катта ҳисса қўшганликларини кўрсатувчи кучли далилдир.

Швеция риксдагининг депутатлари тарихий ёдгорликларни кўриб бўлганларидан кейин, шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Г. С. Ҳамдамов уларни Самарқанднинг ҳозирги аҳволи блан таништирди. У, делегация а'золарига айтдики, фақат Совет ҳокимияти давридагина шаҳар чинакам яшнаб кетди. Самарқанд саноати чиқараётган ялпи маҳсулот ҳажми 1913 йилдагига нисбатан 87 баравар кўпайди. Октябрь революциясига қадар битта ҳам олий ўқув юрти бўлмаган бу шаҳарда ҳозир олтита олий ўқув юрти, 16 та махсус ўрта ўқув юрти бор, тўртта илмий-текшириш институти ишламоқда, бирнеча ўнлаб мактаблар бор.

Шаҳар Совети ижроия комитети раисининг таклифи блан меҳмонлар шаҳар кўчаларини сайр қилиб чиқдилар, Улар группа-группа бўлишиб ва якка ҳолда магазинларга кирдилар, айрим гражданлар блан суҳбатлашдилар.

Швеция риксдаги депутатлари бориб тўхтаган ҳамма жойда одамлар уларни ўраб олар эди. Самарқанд меҳнаткашлари гулдурос қарсаклар блан швед халқига бўлган ўзларининг хайрихоҳликларини ва Швеция блан Совет Иттифоқи ўртасидаги иқтисодий ҳамда маданий алоқаларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун курашда янада муваффақиятлар тилаганликларини изҳор қилдилар.

Самарқанд шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Г. С. Ҳамдамов Швеция риксдаги делегациясининг а'золари шарафига зиёфат берди.

Швеция парламенти делегациясининг а'золари ва уларга ҳамроҳ бўлиб борган кишилар шу куниёқ Тошкентга қайтиб келдилар.

9 июнь кечқурун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов Швеция парламенти делегацияси шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида риксдаг биринчи палатаси раисининг биринчи ўринбосари Аксель Странд бошчилигида Швеция риксдагининг депутатлари, шунингдек делегацияга ҳамроҳ бўлиб келган риксдаг иккинчи палатасининг секретари Гуннар Бритт ва Швециянинг Москвадаги элчихонасининг биринчи секретари Бертиль Германссон, делегация а'золари блан бирликда келган швед журналистлари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида Ўзбекистон ССР Олий Совети Раисининг ўринбосари Н. М. Мирошхина, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари В. С. Содиқова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Ҳ. И. Юсупова, Ўзбекистон ССР Маданият министри А. М. Қўчқоров, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Т. З. Зоҳидов, Республика Олий Советининг депутатлари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг мас'ул ходимлари, жамоатчилик ва матбуот вакиллари ҳозир бўлдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов ва Швеция парламенти делегацияси а'золари группасининг раҳбари — риксдаг биринчи палатаси раисининг биринчи ўринбосари Аксель Странд табрик нутқлари сўзладилар.

Қабул маросими самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

Швеция парламенти делегацияси а'золарига совғалар тақдим этилди. А. Странд делегация а'золари самимият блан қабул қилиб олинганликлари учун миннатдорчилик тариқасида Ш. Рашидовга Швеция Давлат герби ўйиб ишланган хрусталь ваза тақдим қилди. Қабул маросими вақтида катта концерт берилди. (ЎзТАГ).

ШВЕЦИЯ РИКСДАГИНИНГ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Швеция парламент делегацияси а'золарининг Швеция риксдаги биринчи палатаси раисининг биринчи ўринбосари Аксель Странд бошчилигидаги бир группаси Ўзбекистонда тўрт кун бўлганидан кейин, 10 июньда Тошкентдан Москвага самолётда учиб кетди. Айни вақтда делегация а'золарига ҳамроҳ бўлган кишилар—Швеция риксдаги иккинчи палатасининг секретари Гуннар Бритт, Швециянинг Москвадаги элчихонасининг биринчи секретари Вертиль Германссон ва швед мухбирлари ҳам Тошкентдан жўнаб кетдилар.

Аэродромда меҳмонларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Раисининг ўринбосари Н. М. Мирошхина, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари В. С. Содиқова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Х. И. Юсупова, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Т. З. Зоҳидов, Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Ўзбекистон жамияти правлениесининг раиси Т. Ж. Жўраев ва бошқалар узатиб қолдилар. (ЎзТАГ).

„Динамо"чилар ғалаба қозондилар

Ўтган дам олиш куни «Қизил Ўзбекистон» ва «Ёш ленинчи» газеталари мукофоти учун 18-нчи традицион мотокросс бўлиб ўтди. Бу кроссда 350 $см^3$ ва 125 $см^3$ классли мотоциклда «Буревестник», «Динамо», «Красная знамя» кўнгилли спорт жамиятларидан 37 киши қатнашди.

Мусобақа шарти бўйича мотоциклда ўтиш қийин бўлган тўсиқлардан эрлар 96 километрли масофани 8 айланада, хотин-қизлар эса, 36 километрли масофани 4 айланада босиб ўтиши керак эди. Мусобақага «Буревестник» кўнгилли спорт жамиятидан икки команда ва «Динамо» жамиятидан бир команда қатнашди. Мусобақага «Буревестник» жамият а'золари Д. Андриади, Л. Жабин, спорт мастери Г. Брюченко, Р. Лупианлар, шунингдек республикада кўзга кўринган мотоспортчилардан Г. Николенко, В. Лионов ўртоқлар қатнашдилар.

Томошабинлар ўтган йили биринчи ўринни олган «Буревестник» кўнгилли спорт жамияти а'золари бу йил ҳам биринчи ўринни олади деб ўйлаган эдилар. Афсуски «Буревестник» жамият а'золари бу йил биринчиликни қўлдан бердилар. Улар 14 соат 34 минут 22,4 секунд вақтга эга бўлиб учинчи ўринга тушиб қолдилар. Биринчи ўрин 14 соат 30 минут 10,3 секунд вақтга эга бўлган «Динамо» мотоциклчиларига берилди. Иккинчи ўринни 14 соат 30,4 минут 18,8 секунд вақтга эга бўлган Динамочилар олдилар.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 11 ва 12/VI да **Гамлет.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/VI да **Бўрон.** СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Ҳалима Носирова,** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Розия Каримова, Карим Зокиров** қатнашадилар. Дирижёр — СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати, профессор **Мухтор Ашрафий,** 12/VI да кундуз **Оққуш кўли** кечқурун **Травиата.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 11/VI да СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати, профессор **Булбул Мамедовнинг хайрлашув концерти.** Концерт кеч соат 9 да бошланади. 5/VI га сотиб олинган билетлар ярайди.

«РОДИНА» (қишки) НАВОИЙ номли (кундуз), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 12 дан кеч 10 гача) — янги болгар бадиий фильми **Сентябрь қаҳрамонлари.** «ЎЗБЕКИСТОН» — кеч соат 8 дан француз бадиий фильми **Антуан ва Антуанетта.**

«ИСКРА» (кеч соат 9 гача), «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 8 гача), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ — янги сатирик фильмлар тўплами **Ўтмиш доғлари.**

НАВОИЙ номли (қишки) — кеч соат 8 ва 10 да **Кубань казаклари.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 10 да **Катта оила.**

«РОДИНА» — кеч соат 10 да **Кема командири.**

«ИСКРА» (қишки) — кеч соат 9 дан **Алданган умидлар.**

НАВОИЙ номли (ёзги), «ИСКРА» (ёзги) — **Антуан ва Антуанетта.**

КИРОВ номли, «УДАРНИК» — **Ўтмиш доғлари.**

«ХИВА», «ВАТАН» (ёзги)—**Сентябрь қаҳрамонлари.**

ПУШКИН НОМЛИ ПАРКДА
11 ва 12 июньда
Ўзбекистон ССР халқ артисти
СУЛТОНПОШША РАҲИМОВА КОНЦЕРТИ
Ўзбек давлат эстрадасининг артистлари қатнашади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 06718 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № — А 1453.